

Міністерство освіти і науки
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Навчально-науковий Інститут мистецтв
Кафедра музичної україністики та народно-інструментального
мистецтва

Палійчук Ірина Степанівна

Методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу «Історія
світової музики»»

для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», напряму
підготовки 025 «Музичне мистецтво»

Івано-Франківськ – 2018 рік

УДК 781.7
ББК 85.31
П 14

Затверджено та рекомендовано до друку науково-методичною радою Навчально-наукового Інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 5 від 23 квітня 2018 р.)

Палійчук І. С. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з курсу «Історії світової музики» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», напряму підготовки 025 «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ : «Фоліант», 2018. 78 с.

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з курсу «Історії світової музики» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», напряму підготовки 025 «Музичне мистецтво» укладені відповідно до вимог підготовки фахівців, представлених у законодавчих та нормативних документах про вищу освіту.

«Історія світової музики» входить у цикл фундаментальних дисциплін і є обов'язковою для вивчення.

Рецензенти:

Немкович О. М. доктор мистецтвознавства, професор

Романюк Л. Б. кандидат мистецтвознавства, доцент

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Опис навчальної дисципліни.....	5
3. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	6
4. Програма навчальної дисципліни.....	7
5. Організація та форми самостійної роботи, завдання для самостійної роботи та рекомендації щодо їх виконань.....	17
6. Тематика, зміст практичних (семінарських занять) із навчальної дисципліни «Історія світової музики» та рекомендована література..	19
7. Теми та зміст для самостійного вивчення, рекомендована література.....	40
8. Електронні ресурси.....	56
9. Питання для самоконтролю з дисципліни.....	57
10.Список музичних творів для самостійного прослуховування (у повному варіанті), відео-, онлайн перегляду.....	64
11.Тематика для написання рефератів.....	68
12.Екзаменаційні питання з курсу «Історія світової музики».....	70
13.Орієнтовні тестові завдання.....	73
14.Критерії оцінки рівня якості знань студентів.....	76
15.Методичне та матеріально-технічне забезпечення дисципліни.....	78

1. Пояснювальна записка

Відповідно до умов Болонської декларації в процесі навчання у ВНЗ зменшується об'єм прямого інформування студентів і розширюється застосування інтерактивних форм роботи учнів під керівництвом викладача. Повноцінна самостійна робота студентів у лабораторіях, читальних залах, участь у наукових дослідженнях формує сучасних фахівців, здатних практично використовувати осмислену інформацію. Відтак, самостійна робота студентів є одним із компонентів навчального процесу і являє собою систему організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на підготовку за напрямками і спеціальностями фахівців відповідних освітніх та освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Викладачам необхідно так організувати самостійну роботу студентів, щоб вона разом із здобутими знаннями, уміннями і навиками сприяла розвитку їх творчих здібностей, виробленню власної позиції, спроможності використовувати вивчене на практиці, креативно переосмислювати, співвідносити здобуті результати діяльності з перспективами своєї майбутньої професії.

У пропонованій методичній розробці самостійна робота визначається як вид навчальної діяльності, спрямований на формування пізнавальних здібностей студента, забезпечення їх безперервною самоосвітою.

Мета самостійної роботи з названого предмета полягає у формуванні в студентів навиків роботи з навчальною та науковою літературою, нотним матеріалом, вмінні в усній чи письмовій формі викладати свої думки, стосовні відповідних тем курсу, аналізувати конкретну композицію, відтворювати фрагменти музичних творів.

У процесі вивчення курсу «Історія світової музики» основними формами самостійної роботи є: опрацювання конспектів лекцій та навчально-наукової літератури з метою підготовки до практичних (семінарських занять) та підсумкової форми контролю з предмета – екзамену; опрацювання тем, запропонованих на самостійне вивчення; слухання аудіо-записів та перегляд відеозаписів, написання рефератів.

Поєднання цих ракурсів у кінцевому результаті сприяють систематизації та закріпленню отриманих теоретичних знань і практичних умінь студентів; поглибленню та розширенню теоретичних знань; формуванню вмінь використовувати довідкову та спеціальну літературу; розвитку пізнавальних здібностей й активності студентів (творчої ініціативи, самостійності, відповідальності та організованості); формуванню самостійності мислення, задатків до саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації; виробленню практичних (загально навчальних та професійних) умінь і навиків; розвитку дослідницьких умінь; виробленню навиків ефективною самостійною професійною (практичною і науково-теоретичною) діяльністю на рівні світових стандартів.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7, 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва) Напрямок підготовки	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 1	Спеціальність 025 Музичне мистецтво (професійне спрямування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 9		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 222		III–IV-й	III–IV-й
Тижневих годин для денної форми навчання: лекції – 1,5 практичні – 1 аудиторних – 34; 36 самостійної роботи студента – 76; 76	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		54 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	16 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
152 год.	191 год.		
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю: IV-й семестр – екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 31% : 69%

для заочної форми навчання – 14% : 86%

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – підготувати майбутніх фахівців до використання в практичній діяльності науково-історичних знань про еволюційний шлях світового музичного мистецтва. Як фактор підвищення професійного культури та розширення світоглядного горизонту навчальна дисципліна слугує джерелом висвітлення основних закономірностей формування і розвитку світової (західноєвропейської та російської) музичної культури в контексті загальноісторичних, філософсько-естетичних, соціально-економічних умов її функціонування.

Завдання навчальної дисципліни – сформувати навички у студентів орієнтуватись в особливостях музичної культури певної історико-стильової епохи; виявляти зв'язки з літературою, філософією та іншими видами мистецтва; вміти використовувати навчальний матеріал у майбутній професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** періодизацію розвитку світової музичної культури; національні композиторські школи та їх визначних представників;

ілюстративний матеріал до лекційного курсу.

вміти: оперувати лекційним матеріалом; визначати особливості стилів, напрямів та течій та виявляти їх конкретне втілення в музичних творах; вільно аналізувати музичний твір, визначаючи його драматургію, взаємозв'язок образного змісту з виражальними засобами; ілюструвати музичні твори, виконуючи їх напам'ять або з нот, фрагменти з опер, симфоній, вокальних та інструментальних творів.

**4. Програма навчальної дисципліни
2-й курс Модуль 1
III семестр**

Змістовий модуль 1. Музичне мистецтво Стародавнього Світу, Середньовіччя, Відродження та Бароко.

Тема 1. Вступ до курсу історії західноєвропейської музики. Музична культура Стародавнього Світу.

Історія музики як предмет музикознавства. Передумови виникнення музики як мистецтва. Теорії походження музики. Музична культура Стародавнього Світу. Музична культура Стародавнього Сходу: Єгипет, Індія, Китай. Музичне мистецтво античної Греції і Риму.

Музичне мистецтво епохи Середньовіччя

Соціально-історична основа Середньовіччя. Арабська музична культура.

Музична культура Візантії. Західна Європа. Культова і світська музика. Раннє багатоголосся. Епоха ранньої поліфонії.

Музична культура епохи Відродження

Характеристика та хронологічні рамки епохи Відродження. Художня культура Західної Європи. Загальна характеристика музичного мистецтва епохи Відродження. Принципи строгого стилю у поліфонії. Формування та розвиток музичних поліфонічних шкіл: Італія, Нідерланди, Франція, Іспанія, Чехія, Польща.

Тема 2. Становлення і розвиток оперного мистецтва у Західній Європі (XVII–1-ї половини XVIII століть). Інструментальна музика XVII–1-ї половини XVIII століть

Опера. Визначення. Структура та форми опери. Зародження і розвиток оперного мистецтва в Італії: Флорентійська оперна школа (флорентійська камерата). Римська оперна школа. Творчість С. Ланді. Творчість К. Монтеверді. Венеціанська оперна школа. Особливості школи. Неаполітанська оперна школа Творчість А. Скарлатті. Формування італійської комічної опери buffa. Розвиток оперного мистецтва у Франції. Творчість Ж. – Б. Люллі. Розвиток оперного мистецтва в Англії. Творчість Г. Персела. Німецький і австрійський зінгшпіль.

Інструментальна музика XVII–1-ї половини XVIII століть

Загальна характеристика розвитку інструментальної музики XVII–1-ї половини XVIII століть. Розвиток органної музики. Органна школа Італії та Німеччини.

Клавірна музика. Творчість французьких клавесиністів – Ж.-Ф. Рамо і Ф. Куперена. Англійська в'юрджинельна музика.

Скрипкове мистецтво Італії. Венеціанська та болонська скрипкові школи. Творчість А. Кореллі, Дж. Тартіні, А. Вівальді.

Тема 3. Художня та музична культура епохи Бароко. Творчість Й.-С. Баха – видатного представника епохи Бароко.

Хронологічні рамки епохи Бароко. Художня культура епохи Бароко. Загальна характеристика музичної культури епохи Бароко.

Життєвий та творчий шлях Й.-С. Баха. Органна творчість Й.-С. Баха. Клавірна творчість Й.-С. Баха. Вокальна творчість Й.-С. Баха.

Творчість Г.-Ф. Генделя – видатного представника епохи Бароко. Життєвий та творчий шлях композитора. Характеристика інструментальної творчості (клавірної, органної, оркестрової) Г.-Ф. Генделя. Загальна характеристика ораторіальної творчості. Ораторія «Самсон».

Змістовий модуль 2. Творчість композиторів Віденської класичної школи

Тема 4. Віденська класична школа. Інструментальна та вокально-інструментальна творчість Й. Гайдна та В.-А. Моцарта
Основні тенденції розвитку жанрів і форм професійної інструментальної музики другої половини XVIII ст. (соната, симфонія, концерт). Передумови виникнення віденської класичної школи. Основні риси віденського класичного стилю. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна. Еволюція жанру симфонії у творчості Й. Гайдна. Аналіз симфоній № 103 Es-dur «З тремоло литавр», № 104 D-dur («Лондонські») Й. Гайдна.

Життєвий і творчий шлях В.-А. Моцарта. Еволюція жанру симфонії у творчості В.-А. Моцарта. Симфонії № 40 g-moll, № 41 «Юпітер»

В.-А. Моцарта.

Особливості стилю клавірних сонат Й. Гайдна.

Ораторіальна творчість Й. Гайдна. Ораторія «Пори року».

Клавірна творчість В.-А. Моцарта. Соната A-dur.

Культові жанри у творчості В.-А. Моцарта. «Реквієм».

Тема 5. Оперні реформи Х.-В. Глюка та В.-А. Моцарта

Підготовка оперної реформи Х.-В. Глюка французькими енциклопедистами. Принципи оперної реформи Х.-В. Глюка. Втілення реформаторських принципів в опері «Орфей».

Принципи оперної естетики В.-А. Моцарта.

Еволюція жанру опери в творчості В.-А. Моцарта.

Аналіз опер «Весілля Фігаро» та «Дон Жуан» В.-А. Моцарта.

Тема 6. Музичне мистецтво періоду Великої французької революції (1789). Інструментальна творчість Л. Бетховена

Вплив народно-визвольних рухів кінця XVIII ст. на світогляд Л. Бетховена. Життєвий та творчий шлях композитора. Жанри фортепіанної музики у творчості Л. Бетховена. Аналіз сонат № 8 «Патетична» (c-moll), № 14 «Місячна» (cis-moll), № 23 «Апассіоната» (f-moll).

Загальна характеристика симфонічної творчості Л. Бетховена. Аналіз Симфоній № 3, 5, 9 Л. Бетховена.

Змістовий модуль 3. Романтизм у літературі та музиці. Жанрово-стильові особливості творчості ранніх романтиків

Тема 7. Романтизм у літературі та музиці Характеристика творчості Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Шопена, Ф. Мендельсона

Суспільно-історичні передумови виникнення романтизму. Особливості ідейного змісту і художнього методу нової епохи. Романтизм у літературі. Характерні виявлення романтизму в музиці.

Характеристика творчості Ф. Шуберта.

Вокальна лірика Ф. Шуберта: її джерела та зв'язки з національною поезією. Пісні на слова Й. Гете. Вокальні цикли «Прекрасна мельниківна», «Зимовий шлях».

Інструментальна творчість композитора. Фортепіанна і симфонічна творчість. Аналіз експромтів і музичних моментів.

Аналіз «Незавершеної симфонії» h-moll Ф. Шуберта.

Характеристика творчості Р.Шумана. Риси стилю. Фортепіанна творчість композитора. Фортепіанний цикл «Карнавал». Вокальна лірика Р. Шумана. Вокальний цикл «Любов поета».

Історичні обставини суспільно-культурного життя Польщі першої половини XIX ст. Роль національно-визвольного руху для розвитку польської культури XIX ст.

Життєвий шлях та риси стилю творчості **Ф. Шопена**. Фортепіанні твори малої й великої форм Ф. Шопена.

Формування національної опери у творчості С. Монюшко.

Особливості композиторського стилю Ф. Мендельсона. Загальна характеристика фортепіанної творчості Ф. Мендельсона. «Пісні без слів».

Характеристика симфонічної творчості Ф. Мендельсона. Симфонії і програмні увертюри. Увертюра «Сон у літню ніч».

Тема 8. Особливості розвитку жанру опери в творчості західноєвропейських композиторів першої половини XIX століття.

Німецька романтична опера першої половини XIX ст.

Творчість К. М. Вебера.

Особливості формування жанру німецької романтичної опери.
Характеристика оперної творчості К. М. Вебера. Аналіз опери «Фрайшюц».
Фортепіанна творчість К. М. Вебера пізнього періоду творчості.

Італійська романтична опера першої половини XIX ст. Характеристика оперної творчості Дж. Россіні, В. Белліні та Г. Доніцетті

Суспільно-політичне становище Італії I половини XIX ст. Особливості формування італійської романтичної опери. Характеристика оперної творчості Дж. Россіні: жанр опери buffa; жанр опери seria. Аналіз опери «Севільський цирюльник».

Характеристика творчості В. Белліні та Г. Доніцетті.

Французька романтична опера першої половини XIX ст.

Творчість Дж. Мейєрбера

Суспільно-політична ситуація у Франції I половини XIX ст.

Музичний театр Франції 1820–1840-х років у системі міжнародних зв'язків.

Шляхи розвитку оперного театру у творчості Г. Спонтіні, Ф. Буальдьє і Ф. Обера.

Процес формування французької романтичної опери у творчості Дж. Мейєрбера. Жанр «grand opera». Характеристика опери «Гугеноти» Дж. Мейєрбера.

Тема 9. Характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза Характеристика симфонічної та фортепіанної творчості Ф. Ліста

Життєвий та творчий шлях Г. Берліоза. Загальна характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза. Риси програмного симфонізму. «Фантастична» симфонія Г. Берліоза.

Історичні обставини формування і розвитку угорської національної культури XVI–XIX ст. Формування національної опери в творчості Ф. Еркеля.

Ф. Ліст – основоположник угорської національної композиторської школи. Програмний симфонізм Ф. Ліста. Характеристика симфонічної творчості. Симфонічні поеми і програмні симфонії Ф. Ліста. Аналіз Симфонічної поеми «Прелюди».

Фортепіанна творчість Ф. Ліста. Фортепіанний цикл «Роки мандрівок».

Змістовий модуль 4. Особливості розвитку західноєвропейського музичного мистецтва другої половини XIX століття

Тема 10. Німецька опера другої половини XIX ст. Характеристика оперної творчості Р. Вагнера

Історично-суспільні обставини життя Німеччини XIX ст. Боротьба творчих напрямів у галузі музичного мистецтва. Особистість та музично-

естетичні погляди Р. Вагнера. Принципи оперної реформи Р. Вагнера. Еволюція оперного стилю Р. Вагнера. Опера «Лоенгрін» Р. Вагнера.

Французька опера другої половини XIX ст. Характеристика оперної творчості Ж. Бізе.

Музична культура Франції другої половини XIX ст. Формування жанру ліричної опери у французькій музичній культурі другої половини XIX ст. Опера творчість Ж. Бізе. Опера «Кармен» Ж. Бізе.

Італійська опера другої половини XIX ст. Характеристика оперної творчості Дж. Верді

Творчість Дж. Верді у контексті історично-політичних та культурних обставин в Італії другої половини XIX ст. Характеристика оперної творчості Дж. Верді. Принципи оперної драматургії Дж. Верді.

Аналіз опер «Ріголетто», «Травіата», «Аїда» Дж. Верді.

Тема 11. Чеська та норвезька музична культура XIX століття Чеська музична культура XIX ст. Характеристика творчості Б. Сметани та А. Дворжака

Історичні обставини суспільно-культурного життя Чехії XIX ст. Б. Сметана – основоположник чеської національної музичної школи.

Розвиток традицій національної класики у творчості А. Дворжака. Симфонічна творчість А. Дворжака. Симфонія № 5 «З Нового світу». Опера творчість А. Дворжака. Опера «Русалка».

Норвезька музична культура XIX століття

Історичні обставини суспільно-культурного життя Норвегії XIX ст. Е. Гріг – основоположник норвезької музичної класики. Особливості композиторського стилю Е. Гріга. Загальна характеристика фортепіанної та вокальної творчості Е. Гріга. творчості. Симфонічна творчість Е. Гріга. Оркестрові сюїти «Пер Гюнт».

Змістовий модуль 5. Жанрово-стильові особливості розвитку західноєвропейської музики межі XIX–XX століть

Тема 12. Імпресіонізм у художній культурі Франції межі XIX–XX ст.

Характеристика творчості К. Дебюссі та М. Равеля.

Художня культура Франції межі XIX–XX ст. Імпресіонізм в образотворчому мистецтві і музиці. Суть імпресіонізму як творчого методу.

Загальна характеристика творчості К. Дебюссі. Творче кредо К. Дебюссі.

Фортепіанна творчість К. Дебюссі. Прелюдії.

Симфонічна творчість К. Дебюссі. Сюїта «Ноктюрни».

Характеристика творчості М. Равеля

Загальна характеристика творчості М. Равеля.

Фортепіанна та симфонічна творчість М. Равеля. «Болеро».

Експресіонізм у західноєвропейському музичному мистецтві початку XX століття. Характеристика творчості А. Шенберга та А. Берга

Соціально-історичні передумови виникнення експресіонізму в мистецтві країн австро-німецького регіону. Основні положення естетики експресіонізму в музичному мистецтві. Передумови виникнення експресіонізму у творчості Р. Вагнера, Г. Малера, Р. Штрауса. Творчість композиторів ново-віденської школи: А. Шенберг Вокальний цикл «Місячний П'єро», А. Берг Опера «Воццек».

Італійський оперний веризм.

Філософсько-естетична основа веризму та його представників у літературі та музиці. Італійські веристські опери малої форми та їх музично-драматургічні принципи. П. Масканьї «Сільська честь». Р. Леонкавалло «Паяци». Характеристика оперної творчості Дж. Пуччіні. Опера «Тоска» Дж. Пуччіні.

2-й курс IV семестр

Змістовий модуль 1. Особливості розвитку російського музичного мистецтва від давніх часів по першу половину XIX століття

Тема 1. Російська музична культура від давніх часів по першу половину XIX століття

Музична культура Київської Русі. Музична культура Русі в період феодальної роздрібненості. Розквіт музичного мистецтва. Музична культура Московської Русі.

Російська музична культура у XVII ст. Нові музичні течії.

Особливості розвитку російського музичного мистецтва XVIII ст.

Суспільне та музичне життя Росії першої половини XIX ст. Творчість композиторів-сучасників М. Глінки – О. Аляб'єва, О. Варламова, О. Гурильова.

Тема 2. Творчість М. Глінки – основоположника російської класичної музики. Творчість О. Даргомижського

М. Глінка – основоположник російської класичної музики. Риси стилю.

Характеристика оперної творчості: опери «Іван Сусанін»; «Руслан і Людмила».

Симфонічна творчість: Іспанські увертюри; Фантазія «Камаринська».

Характеристика камерно-вокальної творчості М. Глінки.

О. Даргомижський – один із засновників російської класичної музичної школи. Риси стилю. Оперна творчість О. Даргомижського. Опера «Русалка». Характеристика камерно-вокальної творчості композитора.

Змістовий модуль 2. Російська музична культура другої половини XIX століття. Творчість композиторів «Могучої кучки». Творчість П. Чайковського

Тема 3. Творчість М. Балакірева

Творча, музично-організаторська, педагогічна діяльність М. Балакірева. Риси стилю.

Характеристика симфонічної творчості М. Балакірева. Увертюра на три російські теми. Симфонічна поема «Тамара».

Характеристика камерно-вокальної творчості М. Балакірева.

Тема 4. Творча діяльність О. Бородіна

Творча та громадська діяльність О. Бородіна.
 Характеристика оперної творчості О. Бородіна. Опера «Князь Ігор».
 Характеристика симфонічної творчості О. Бородіна.
 «Богатирська симфонія».

Тема 5. Творча діяльність М. Мусоргського

Творча діяльність М. Мусоргського. Естетика. Риси стилю.
 М. Мусоргський – реформатор опери. Характеристика опери
 «Борис Годунов».
 Фортепіанна творчість М. Мусоргського. Фортепіанний цикл
 «Картинки з виставки».
 Характеристика камерно-вокальної творчості М. Мусоргського.

Тема 6. Творча діяльність М. Римського-Корсакова

Творча та громадська діяльність М. Римського-Корсакова. Риси
 стилю.
 Оперна естетика М. Римського-Корсакова
 Характеристика симфонічної творчості М. Римського-Корсакова.
 Симфонічна казка «Шехеразада».
 Характеристика камерно-вокальної творчості М. Римського-
 Корсакова.

Тема 7. Творчість П. Чайковського

Творчий портрет П. Чайковського.
 Симфонічна творчість П. Чайковського. Увертюра-фантазія
 «Ромео і Джульєтта». Симфонії № 4, № 6.
 Оперна творчість П. Чайковського. Опери «Євгеній Онегін»,
 «Пікова дама».

Змістовий модуль 3. Жанрово-стильові тенденції розвитку російського музичного мистецтва кінця ХІХ– першої половини ХХ століття

Тема 8. Характеристика творчості А. Лядова.

Російська музична культура 80–90-х років ХІХ ст.
 Творча та громадська діяльність А. Лядова.
 Симфонічна творчість А. Лядова. Симфонічні картини «Баба Яга»,
 «Кікімора», «Чарівне озеро», «Вісім народних пісень для оркестру».

Творчість М. Мясковського

Значення творчості М. Мясковського в історії розвитку російської музичної культури межі ХІХ–ХХ ст.
 Особливості симфонічного стилю М Мясковського.
 Симфонії № 5, № 21, № 27 М. Мясковського.

Тема 9. Творчість С. Прокоф'єва

Життєвий і творчий шлях композитора.
 Характеристика симфонічної творчості С. Прокоф'єва. Симфонія № 1, Симфонія № 7.
 Балетна творчість С. Прокоф'єва. Балет «Ромео і Джульєтта».
 Кантатно-ораторіальна творчість С. Прокоф'єва. Кантата «Олександр Невський».
 Характеристика фортепіанної творчості С. Прокоф'єва.

Тема 10. Творчість Д. Шостаковича

Творчий портрет Д. Шостаковича.
 Симфонія і симфонізм Д. Шостаковича в контексті епохи.
 Симфонія № 4; Симфонія № 5; Симфонія № 14.
 Новаторство оперної драматургії Д. Шостаковича. Опера «Катерина Ізмайлова».
 Характеристика фортепіанної творчості Д. Шостаковича.

Змістовий модуль 4. Жанрово-стильові тенденції розвитку російської музичної культури другої половини ХХ– початку ХХІ століть

Тема 11. Творчість Г. Свиридова. Творчість В. Гавриліна

Неофольклорний напрям розвитку російської музики 1960-х рр.
 Творчий портрет Г. Свиридова.
 Кантатно-ораторіальна творчість Г. Свиридова. Кантати «Курські пісні», «Дерев'яна Русь».
 Хори а capella Г. Свиридова.

Риси стилю творчості В. Гавриліна.
 Характеристика вокально-симфонічної творчості: поема «Воєнні листи», хорова симфонія «Передзвони».
 Камерно-вокальна творчість В. Гавриліна. Цикли «Німецькі зошити», «Руський зошит».

Тема 12. Характеристика творчості Р. Щедріна

Еволюція творчого стилю Р. Щедріна.

Характеристика балетної творчості Р. Щедріна: балети «Коник Горбоконики», «Кармен сюїта», «Анна Кареніна».
Фортепіанна творчість Р. Щедріна. Прелюдії і фуги.

Тема 13. Характеристика творчості А. Шнітке

Еволюція творчого стилю А. Шнітке. Полістилістика.

Характеристика симфонічної творчості А. Шнітке. Симфонії № 1, № 2, № 3, № 4.

Характеристика камерно-інструментальної творчості: Концерт для альту з оркестром.

5. Організація та форми самостійної роботи, завдання для самостійної роботи та рекомендації щодо їх виконань

	Вид і зміст роботи	Об'єм у годинах (III та IV семестри)	Форми контролю
1.	Опрацювання конспектів лекцій та навчально-наукової літератури з метою підготовки до практичних (семінарських занять)	15; 15	Усне опитування, письмова відповідь
2.	Опрацювання тем, запропонованих на самостійне вивчення	16; 14	Усне опитування, письмова відповідь
3.	Слухання аудіо-записів та перегляд відеозаписів	30; 32	Аналіз творів у процесі усних та письмових відповідей
4.	Написання рефератів	15; 15	Захист рефератів

1. Самостійну підготовку до практичних занять необхідно розпочинати з вивчення лекції та рекомендованої літератури до конкретного заняття. Перечитується текст лекції, запропонований викладачем. Усвідомлюється логіка викладу питань, формулюються окремі пункти конспекту. Запропоновані у плані лекції питання вивчаються у відповідній літературі. Студентам у процесі опрацювання літератури необхідно навчитись відбирати головне, акцентуючи свою увагу на наступних моментах: співвідношення історичних і культурно-музикологічних реалій часу; виникнення нових течій, напрямів у музичному мистецтві (причини, персоналії); виявлення та запам'ятовування специфічних музичних термінів. Здійснюються узагальнення та висновки.

Для успішного проведення семінарів слід підбирати необхідний для прослуховування музичний матеріал, що допомагає більш повно розкрити зміст відповідної теми.

Семінарські заняття як головна поточна форма контролю передбачають перевірку рівня засвоєння лекційного матеріалу та самостійної роботи студентів зі слухання музичних творів (упізнавання в пасивній формі) і вивчення теоретичної літератури.

2. Уважно перечитується текст параграфа або розділу відповідного джерела. Усвідомлюється логіка викладу питання, формулюються окремі пункти викладу. Сформульовані пункти фіксуються в зошиті. Складається схема викладу (термінологія, «опорні сигнали»: дати, події, ідеї, головні характеристики). Випишується зміст кожного пункту в короткому викладі.

3. Багато часу в навчальному плані відводиться студентам на самостійне слухання музичного матеріалу, що допомагає повніше розкрити зміст відповідної теми.

Перед прослуховуванням чи переглядом музичного твору опрацьовується конспект лекції, який містить його основні характеристики. Вивчається виклад питання в навчальній літературі. Твір прослуховується чи переглядається в режимі аналітичного, «подовженого» або «повторного» слухання. Складається короткий запис вражень від переглянутого чи прослуханого твору.

Особливо слід відзначити, що слухання музичних творів має бути активним, а не пасивним, тобто, крім того, що студент повинен запам'ятати звучання твору, потрібно вміти дати йому таку оцінку: стильовий контекст, композиторська школа, визначення рис індивідуального, регіонального, епохального стилю, культурних, мовних прикмет часу, стосовних окремої композиції.

Таким чином, у студента повинна скластися загальна картина розвитку історії музичної культури зі знанням музичних стилів, композиторських шкіл, діячів музичного мистецтва, а також сформуватись вміння слухати й аналізувати музичні твори. Також важливо розвивати у студентів індивідуально-особистісне ставлення до досліджуваної музики, осмислення музичних явищ з точки зору їх емоційного та ідейного змісту й особливостей структури.

Безсумнівно, ефективність занять підвищує використання сучасних технічних засобів навчання та залучення не тільки аудіо-, але і відеозаписів творів класичної музики – особливо в разі вивчення зразків синтетичних музично-сценічних жанрів – опер, балетів та ін. У деяких випадках корисним є звернення до відеозаписів і в процесі вивчення творів камерної та симфонічної музики, хорових творів та ін.. Однак, спиратися виключно на відеоперегляд, звичайно ж, ні в якому разі не можна, оскільки в такому випадку відбувається деяке розсіювання уваги студентів, відволікання їх уваги від, власне, музичної сторони. Доцільність таких самостійних занять обґрунтована тим, що не завжди можна прослухати аудіозапис або переглянути відеозапис конкретного твору на лекційних та семінарських заняттях.

4. Підбирається необхідна література з використанням, у тому числі, Інтернет-ресурсів. Студентом самостійно складається зміст реферату, який повинен містити вступ із обґрунтуванням актуальності теми, визначення мети та завдань, огляду основних праць із проблеми; основний розділ чи розділи, які можуть поділятися на підрозділи; список використаних джерел,

додатки. Обсяг роботи – 15–20 аркушів формату А4. Бажаний набір роботи на комп'ютері, але допускається здача реферату і в рукописному варіанті.

Під час конспектування першоджерела необхідно визначити основні питання, які в ньому розглядаються, записати їх; коротко виписати трактування цих питань із зазначенням сторінок; виписати зі словника значення незнайомих музичних термінів.

Для виступу з доповіддю надається не більше 10–15 хвилин. Доповідь обов'язково повинна містити музичні приклади: посилання на них, виконання їх на музичному інструменті або відтворення уривків музичних творів у звукозаписі. Під час виступу студентів дозволяється користуватися письмовим текстом доповіді; читати текст із книги або іншого джерела забороняється; виклад матеріалу повинен бути чітким, виразним, зверненим до аудиторії.

6. Тематика, зміст практичних (семінарських занять) із навчальної дисципліни «Історія світової музики» та рекомендована література

Тематика практичних занять Денна та заочна форми навчання 2-й курс III семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Художня та музична та культура епохи Бароко Творчість видатних представників епохи Бароко – Й.-С. Баха та Г.-Ф. Генделя	2
2.	Творчість композиторів Віденської класичної школи Інструментальна та вокально-інструментальна творчість Й. Гайдна та В.-А. Моцарта. Оперні реформи Х.-В. Глюка та В.-А. Моцарта. Інструментальна творчість Л. Бетховена.	2
3.	Романтизм у літературі та музиці Характеристика творчості Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Шопена, Ф. Мендельсона	2
4.	Жанрово-стильові особливості розвитку західноєвропейської музики межі ХІХ–ХХ століть Веризм в оперній творчості італійських композиторів кінця ХІХ – початку ХХ століть Імпресіонізм у художній культурі Франції останньої третини ХІХ – початку ХХ ст. Характеристика творчості К. Дебюссі та М. Равеля. Експресіонізм у західноєвропейському музичному мистецтві початку ХХ століття Характеристика творчості А. Шенберга та А. Берга	2
	Разом	8

2-й курс IV семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Творчість М. Глінки – основоположника російської класичної музики. Творчість О. Даргомижського	2
2.	Творча діяльність М. Мусоргського. Творчість П. Чайковського	2
3.	Творчість С. Прокоф'єва. Творчість Д. Шостаковича	2
4.	Характеристика творчості А. Шнітке. Характеристика творчості Р. Щедрина.	2
	Разом	8

Зміст практичних занять Денна та заочна форма навчання 2-й курс III семестр

1. Художня та музична та культура епохи Бароко. Творчість видатних представників епохи Бароко – Й.-С. Баха та Г.-Ф. Генделя

1. Характеристика та хронологічні рамки епохи Бароко.
2. Художня культура епохи Бароко.
3. Загальна характеристика музичної культури епохи Бароко.
4. Життєвий та творчий шлях Й.-С. Баха.
5. Органна творчість Й.-С. Баха.
6. Клавірна творчість Й.-С. Баха.
7. Вокальна творчість Й.-С. Баха.
8. Життєвий та творчий шлях Г.-Ф. Генделя.
9. Характеристика інструментальної творчості (клавірної, органної, оркестрової) Г.-Ф. Генделя.
10. Вокальна творчість Г.-Ф. Генделя.
11. Загальна характеристика ораторіальної творчості. Ораторія «Самсон» Г.-Ф. Генделя.

Рекомендована література Базова

1. Ливанова Т. Н. История западноевропейской музыки до 1789 года : учеб. для студентов теор.-композит. фак-тов муз. вузов : в 2 т. М. : Музыка, 1983. Т. 1. 696 с.; Т. 2. 1982. 669 с.
2. Розеншильд К. К. История зарубежной музыки. До середины XVIII века : учеб. для исполнительских фак-тов консерваторий / 3-е изд., доп. М. : Музыка, 1973. Вып. 1. 536 с.

Додаткова література

1. Галацкая В. С. И. С. Бах. М. : Музыка, 1966. 87 с.

2. Галацкая В. Музыкальная литература зарубежных стран : учеб. пособие для муз. училищ / 4-е изд., испр., доп. М. : Музыка, 1978. Вып. 1. 366 с.
3. Гивенталь И. Музыкальная литература : учеб. пособие для теорет. отд-ний муз. уч-щ / 2-е изд., испр. и доп. – М. : Музыка, 1986. Вып. 1. 422 с.
4. Грубер Р. Гендель. Л. : Изд-во науч.-исслед. ин-та искусствознания, 1935. 125 с.
5. Друскин М. С. Иоганн Себастьян Бах. М. : Музыка, 1982. 383 с.
6. Друскин М. С. Мессы и пассионы И. С. Баха. Л. : Музыка, 1976. 168 с.
7. Захарова О. И. Риторика и западноевропейская музыка XVII–первой половины XVIII века: принципы, приемы. М. : Музыка, 1983. 77 с.
8. Зейфас Н. М. Concerti grossi op. 6. в творчестве Генделя // Вопросы теории и эстетики музыки. Л. : Музыка, 1973. Вып. 12. С. 116–159.
9. Ливанова Т. Н. Музыкальная драматургия И. С. Баха и ее исторические связи. М. : Музыка, 1980. Ч. 2 : Вокальные формы и проблема большой композиции. М. : Музыка, 1980. 142 с.
10. Лобанова М. Н. Западноевропейское музыкальное барокко: проблемы и поэтики. М. : Музыка, 1994. 320 с.
11. Мильштейн Я. И. Хорошо темперированный клавир И. С. Баха и особенности его исполнения. М. : Музыка, 1967. 392 с.
12. Музыкальная эстетика западной Европы XVII–XVIII веков / сост. текстов и общ. вступ. ст. В. Шестакова. М. : Музыка, 1966. 688 с.
13. Протопопов В. В. Принципы музыкальной формы И. С. Баха. М. : Музыка, 1981. 355 с.
14. Роллан Р. Гендель / Сост., ред. и коммент. В. Брянцевой. М. : Музыка, 1984. 256 с.
15. Федосеев И. С. Оперы Г. Ф. Генделя и Королевская академия музыки в Лондоне (1720–1728) : исследование. – СПб. : Сударыня, 1996. 156 с.
16. Форкель И. О жизни, искусстве и произведениях Иоганна Себастьяна Баха / пер. с нем. Н. А. Копчевского. М. : Музыка, 1974. 165 с.
17. Хронограф жизни и творчества Иоганна Себастьяна Баха / сост., вступ. и коммент. Т. Шабалиной. – СПб. : Северный олень, 1997. 76 с.
18. Шабалина Т. В. Рукописи И. С. Баха: ключи к тайнам творчества. СПб. : Logos, 1999. 440 с.
19. Швейцер А. Иоганн Себастьян Бах / пер. с нем. Я. С. Друскина, Х. А. Стрекаловской; ред. Л. Г. Ковнацкая. – М. : Классика–XXI, 2002. 808 с.

2. Творчість композиторів Віденської класичної школи

Інструментальна та вокально-інструментальна творчість Й. Гайдна та В.-А. Моцарта

1. Основні тенденції розвитку жанрів і форм професійної інструментальної музики другої половини XVIII ст. (соната, симфонія, концерт).
2. Передумови виникнення віденської класичної школи.
3. Основні риси віденського класичного стилю.
4. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна. Еволюція жанру симфонії у творчості Й. Гайдна.
5. Аналіз симфоній № 103 Es-dur «З тремоло литавр», № 104 D-dur («Лондонські») Й. Гайдна.
6. Ораторіальна творчість Й. Гайдна. Ораторія «Пори року».
7. Життєвий і творчий шлях В.-А. Моцарта.
8. Еволюція жанру симфонії у творчості В.-А. Моцарта. Симфонії № 40 g-moll, № 41 «Юпітер» В.-А. Моцарта.
9. Особливості стилю клавірних сонат Й. Гайдна.
10. Клавірна творчість В.-А. Моцарта. Соната A-dur.
11. Культурні жанри у творчості В.-А. Моцарта. «Реквієм».

Оперні реформи Х.-В. Глюка та В.-А. Моцарта

12. Підготовка оперної реформи Х.-В. Глюка французькими енциклопедистами.
13. Принципи оперної реформи Х.-В. Глюка.
14. Втілення реформаторських принципів в опері «Орфей».
15. Принципи оперної естетики В.-А. Моцарта.
16. Еволюція жанру опери в творчості В.-А. Моцарта.
17. Аналіз опер «Весілля Фігаро» та «Дон Жуан» В.-А. Моцарта.

Інструментальна творчість Л. Бетховена

18. Вплив народно-визвольних рухів кінця XVIII ст. на світогляд Л. Бетховена.
19. Життєвий та творчий шлях композитора.
20. Жанри фортепіанної музики у творчості Л. Бетховена.
21. Аналіз сонат № 8 «Патетична» (c-moll), № 14 «Місячна» (cis-moll), № 23 «Апассіоната» (f-moll).
22. Загальна характеристика симфонічної творчості Л. Бетховена.
23. Аналіз Симфоній № 3, 5, 9 Л. Бетховена.

**Рекомендована література
Базова**

1. История зарубежной музыки. Музыка французской революции. Бетховен / под ред. Р. Грубера, П. Вульфюса, К. Саквы, Т. Цытович. М. : Музыка, 1967. 443 с.
2. Левик Б. В. История зарубежной музыки. Вторая половина XVIII века : учебн. для консерваторий / 4-е изд. М. : Музыка, 1980. Вып. 2. 277 с.

Додаткова література

1. Аберт Г. В. А. Моцарт / 2-е изд. / Пер. с нем., вступ. и коммент. К. К. Саквы. М. : Музыка, 1987. Ч. I, кн. 1 : 1756–1774. 544 с.; 1988. Ч. I, кн. 2 : 1775–1782. 608 с.; 1989. Ч. II, кн. 1 : 1783–1787. 518 с.; 1990. Ч. II, кн. 2 : 1787–1791. 559 с.
2. Альшванг А. Й. Гайдн. М. : Музыка, 1982. С. 14–48.
3. Альшванг А. Йозеф Гайдн // Избранные статьи. М. : Сов. композитор, 1959. С. 29–53.
4. Альшванг А. Людвиг ван Бетховен: Очерк жизни и творчества / 5-е изд. М. : Музыка, 1977. 447 с.
5. Беккер П. Симфония от Бетховена до Малера / пер. Р. Грубера; под ред. и со вступ. ст. И. Глебова. Л. : Тритон, 1926. 62 с.
6. Берков В. О. Симфонии Бетховена : путеводитель / 3-е изд. М. : Музыка, 1970. 100 с.
7. Вспоминая Бетховена. Биографические заметки Франца Вегелера и Фердинанда Риса / пер. с нем., вступ. ст. и коммент. Л. Кириллиной. М. : Классика–XXI, 2001. 218 с.
8. Галацкая В. Музыкальная литература зарубежных стран : учеб. пособие для муз. училищ. М. : Музгиз, 1957. Ч. 2. 238 с.
9. Гивенталь И. А., Щукина Л. Д. Музыкальная литература : учеб. пособие для теорет. отд-ний муз. уч-щ. М. : Музыка, 1984. Вып. 2. 480 с.
10. Гольденвейзер А. Б. Тридцать две сонаты Бетховена : исполнит. коммент. / сост., ред., авт. ст. Д. Благой. М. : Музыка, 1966. 287 с.
11. Эйнштейн А. Моцарт. Личность. Творчество пер. с нем. Е. С. Черной. М. : Музыка, 1977. 454 с.
12. Кенигсберг А. К. Людвиг ван Бетховен (1770–1827) : краткий очерк жизни и творчества. Л. : Музыка. Ленингр. отд-ние, 1970. 92 с.
13. Климовицкий А. О творческом процессе Бетховена : исследование. Л. : Музыка, 1979. 175 с.
14. Кремлев Ю. А. Йозеф Гайдн: очерк жизни и творчества. М. : Музыка, 1972. 320 с.
15. Кремлев Ю. Фортепианные сонаты Бетховена. Портрет Бетховена / 2-е изд. – М. : Советский композитор, 1970. 334 с.
16. Ливанова Т. Н. Гайдн // Ливанова Т. Н. Музыкальная классика XVIII века. М.–Л., 1939. С. 375–517.

17. Музыкальная эстетика западной Европы XVII–XVIII веков / сост. текстов и общ. вступ. ст. В. Шестакова. М. : Музыка, 1966. 688 с.
18. Новак Л. Йозеф Гайдн. Жизнь, творчество, историческое значение / пер. с нем. М. : Музыка, 1973. 448 с.
19. Проблемы бетховенского стиля : сб. ст. / под ред. Б. С. Пшибышевского. М. : Музгиз, 1932. 363 с.
20. Протопопов В. Принципы музыкальной формы Бетховена. М. : Музыка, 1970. 332 с.
21. Рыцарев С. А. Кристоф Виллибальд Глюк. М. : Музыка, 1987. 183 с.
22. Роллан Р. Жизнь Бетховена. М. : Издательство Музыка, 1964. 96 с.
23. Гирдатов В. Тематизм и строение экспозиций в симфонических *allegri* Гайдна // Вопросы музыкальной формы : сб. ст. / ред.-сост. В. Протопопов. М. : Музыка, 1977. Вып. 3. С. 186–229.
24. Черная Е. С. Моцарт: Жизнь и творчество / 2-е изд. М. : Музыка, 1966. 375 с.
25. Черная Е. Моцарт и австрийский музыкальный театр. М. : Музгиз, 1963. 435 с.
26. Чигарева Е. И. Оперы Моцарта в контексте культуры его времени. Художественная индивидуальность. Семантика / 2-е изд. М. : Эдиториал УРСС, 2001. 279 с.
27. Чичерин Г. В. Моцарт. Исследовательский этюд / 5-е изд. Л. : Музыка, 1987. 207 с.
28. Швейцер А. Иоганн Себастьян Бах / пер. с нем. С. Друскина, Х. А. Стрекаловской; ред. Л. Г. Ковнацкая. М. : Классика–XXI, 2002. 808 с.

3. Романтизм у літературі та музиці Характеристика творчості Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Шопена, Ф. Мендельсона

1. Суспільно-історичні передумови виникнення романтизму.
2. Особливості ідейного змісту і художнього методу нової епохи.
3. Романтизм у літературі.
4. Характерні виявлення романтизму в музиці.

Характеристика творчості Ф. Шуберта.

5. Вокальна лірика Ф. Шуберта: її джерела та зв'язки з національною поезією.
6. Пісні на слова Й. Гете. Вокальні цикли «Прекрасна мельниківна», «Зимовий шлях».
7. Загальна характеристика інструментальної творчості композитора.
8. Аналіз експромтів і музичних моментів.
9. Аналіз «Незавершеної симфонії» *h-moll* Ф. Шуберта.

Характеристика творчості Р. Шумана.

10. Риси стилю.
11. Фортепіанна творчість композитора.
12. Фортепіанний цикл «Карнавал».
13. Вокальна лірика Р. Шумана. Вокальний цикл «Любов поета».

Характеристика творчості Ф. Шопена

14. Історичні обставини суспільно-культурного життя Польщі першої половини ХІХ ст. Роль національно-визвольного руху для розвитку польської культури ХІХ ст.
15. Життєвий шлях та риси стилю творчості Ф. Шопена.
16. Фортепіанні твори малої й великої форм Ф. Шопена.
17. Формування національної опери у творчості С. Монюшко.

Характеристика творчості Ф. Мендельсона

18. Особливості композиторського стилю Ф. Мендельсона.
19. Загальна характеристика фортепіанної творчості Ф. Мендельсона. «Пісні без слів».
20. Характеристика симфонічної творчості Ф. Мендельсона. Симфонії і програмні увертюри. Увертюра «Сон у літню ніч».

Рекомендована література

Базова

1. Конен В. История зарубежной музыки. Германия, Австрия, Италия, Франция, Польша с 1789 года до середины XIX века : учеб. для консерваторий / 6-е изд. М. : Музыка, 1984. Вып. 3. 534 с.
2. Музыка Австрии и Германии XIX века : учеб. пособие для ист.-теорет. и композит. фак-тов муз. вузов / под ред. Т. Э. Цытович. М. : Музыка, 1975. Кн. 1. 511 с.; 1990. Кн. 2. 528 с.

Додаткова література

1. Бэлза И. Исторические судьбы романтизма и музыка. М. : Музыка, 1985. 200 с.
2. Беккер П. Симфония от Бетховена до Малера / пер. Р. Грубера; под ред. и со вступ. ст. И. Глебова. Л. : Тритон, 1926. 62 с.
3. Васина-Гроссман В. А. Романтическая песня XIX века. М. : Музыка, 1966. 406 с.
4. Ворбс Г. Феликс Мендельсон-Бартольди. Жизнь и деятельность в свете собственных высказываний и сообщений современников М. : Музыка, 1966. 319 с.
5. Воспоминания о Роберте Шумане / сост. и коммент. О. В. Лосевой. М. : Композитор, 2000. 556 с.

6. Вульфийус П. Классические и романтические тенденции в творчестве Шуберта. На материале инструментальных ансамблей М. : Музыка, 1974. 83 с.
7. Вульфийус П. «Прекрасная мельничиха» Шуберта (опыт анализа песенного цикла) // П. Вульфийус Статьи, воспоминания, публицистика. Л., 1980. С. 21–70.
8. Вульфийус П. Франц Шуберт : очерки жизни и творчества. М. : Музыка, 1983. 447 с..
9. Галацкая В. Музыкальная литература зарубежных стран : учеб. пособие для муз. уч-щ / 7-е изд. М. : Музыка, 1983. Вып. 3. 560 с.
10. Житомирский Д. В. Роберт Шуман : очерк жизни и творчества М. : Музыка, 1964. 880 с.
11. Кенигсберг А. Увертюры Мендельсона. М. : Музгиз, 1961. 40 с.
12. Конен В. Д. Шуберт / 2-е изд, доп. М. : Гос. муз. изд-во, 1959. 304 с.
13. Кремлев Ю. А. Фридерик Шопен. Очерк жизни и творчества / 3-е изд. М. : Музыка, 1971. 605 с.
14. Курцман А. С. Феликс Мендельсон. Москва : Музыка, 1967. 207 с.
15. Лаврентьева И. Вариантность и вариационные формы в песенных циклах Шуберта // От Люлли до наших дней. М. : Музыка, 1967. С. 33–70.
16. Лаврентьева И. В. Симфонии Шуберта. Путеводитель М. : Музыка, 1967. 112 с.
17. Мазель Л. Исследования о Шопене. М. : Сов. композитор, 1971. 248 с.
18. Музыкальная эстетика Германии XIX века. В 2-х тт. / сост. А. В. Михайлов, В. П. Шестаков. М. : Искусство, 1982. Т. 2. 437 с.
19. Музыка XX века : Очерки. Ч 1. Кн. 1 / ред. Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1976. 367 с.
20. Музыка XX века. Очерки в двух частях. Ч. 1. Кн. 2 / ред. М. Г. Арановский, Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1976. 574 с.
21. Пасхалов В. Шопен и польская народная музыка. М. ; Л. : Музгиз, 1949. 115 с.
22. Попова Н. «Симфонические этюды» и «Карнавал» : пояснение. М. : Госмузиздат, 1957. с.
23. Соллертинский И. И. Романтизм, его общая и музыкальная эстетика // Соллертинский И. И. Музыкально-исторические этюды / вступ. ст. Д. Д. Шостаковича; ред.-сост. М. С. Друскин. Л. : Гос. муз. изд-во, 1956. С. 80–100.
24. Соловцов А. Фридерик Шопен : жизнь и творчество. М. : Государственное музыкальное издательство, 1960. 466 с.
25. Стасов В. Лист, Шуман и Берлиоз в России. М. : Музгиз, 1954. 162 с.
26. Тюлин Ю. Н. О программности в произведениях Шопена / 2-е изд. М. : Музыка, 1968. 66 с.

27. Хохлов Ю. Н. «Прекрасная мельничиха» Франца Шуберта. М. : Эдиториал УРСС, 2002. 430 с.
28. Хохлов Ю. Н. Франц Шуберт. Жизнь и творчество в материалах и документах. М. : Сов. композитор, 1978. 256 с.
29. Черная Е. С. Франц Шуберт. М. : Музыка, 1966. 238 с.
30. Шопен Ф. Письма : в 2 т. / 2-е изд., доп. / Сост., коммент., ст. и указ. Г. С. Кухарского. М. : Музыка, 1976. Т. 1. 527 с.; 1980. Т. 2. 468 с.
31. Шуман Р. Избранные статьи о музыке / ред. Д. Житомирского. М. Музгиз, 1965. 399 с.
32. Шуман Р. О музыке и музыкантах : сб. ст. в 2 т. сост., вступ. ст. и коммент. Д. В. Житомирского. М. : Музыка, 1975. Т. 1. 408 с; 1978. Т. 2-А. 328 с.; 1979. Т. 2-Б. 294 с.

4. Жанрово-стильові особливості розвитку західноєвропейської музики межі ХІХ–ХХ століть

Імпресіонізм у художній культурі Франції межі ХІХ–ХХ ст.

Характеристика творчості К. Дебюссі

1. Художня культура Франції межі ХІХ–ХХ ст. Імпресіонізм в образотворчому мистецтві і музиці. Суть імпресіонізму як творчого методу.
2. Загальна характеристика творчості К. Дебюссі. Творче кредо К. Дебюссі.
3. Фортепіанна творчість К. Дебюссі. Прелюдії.
4. Симфонічна творчість К. Дебюссі. Сюїта «Ноктюрни».

Італійський оперний веризм.

5. Філософсько-естетична основа веризму та його представників у літературі та музиці.
6. Італійські веристські опери малої форми та їх музично-драматургічні принципи.
7. П. Масканьї «Сільська честь».
8. Р. Леонкавалло «Паяци».
9. Характеристика оперної творчості Дж. Пуччіні. Опера «Тоска» Дж. Пуччіні.

Експресіонізм у західноєвропейському музичному мистецтві початку ХХ століття. Характеристика творчості А. Шенберга та А. Берга

10. Соціально-історичні передумови виникнення експресіонізму в мистецтві країн австро-німецького регіону.
11. Основні положення естетики експресіонізму в музичному мистецтві.

12. Передумови виникнення експресіонізму у творчості Р. Вагнера, Г. Малера, Р. Штрауса.
13. Творчість композиторів ново-віденської школи: А. Шенберг Вокальний цикл «Місячний П'єро», А. Берг Опера «Воццек».

Рекомендована література

Базова

1. Друскин М. С. История зарубежной музыки. Вторая половина XIX века : учеб. для муз. вузов / [под ред. В. В. Смирнова, А. К. Кенигсберг, Л. Г. Ковнацкой, Н. И. Дегтяревой. СПб. : Композитор, 2002. Вып. 4. 631 с.
2. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
3. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.
4. История зарубежной музыки. Начало XX века–сер. XX века / ред-сост. В. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 631 с.
5. Музыка Австрии и Германии XIX века : учеб. пособие для ист.-теорет. и композит. фак-тов муз. вузов / под ред. Т. Э. Цытович. М. : Музыка, 1975. Кн. 1. 511 с.; 1990. Кн. 2. 528 с.
6. Павлишин С. Музыка XX століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова література

1. Алексеев А. Французская фортепианная музыка конца XIX–начала XX века. М. : Изд-во АН СССР, 1961. 220 с.
2. Альшванг А. А. Французский музыкальный импрессионизм (Дебюсси, Равель). М. : Моск. гос. филармония, 1945. 33 с.
3. Барсова И. А. Симфонии Густава Малера. М. : Сов. композитор, 1975. 495 с.
4. Власова Н. О. Творчество Арнольда Шёнберга. М. : Издательство ЛКИ, 2007. 528 с.
5. Беккер П. Симфония от Бетховена до Малера / пер. Р. Грубера ; под ред. и со вступ. ст. И. Глебова. Л. : Тритон, 1926. 62 с.
6. Белецкий И. Антон Брукнер. 1824–1896. Краткий очерк жизни и творчества : популярная монография. Л. : Музыка 1979. 88 с.
7. Богоявленский С. Итальянская музыка первой половины XX века : очерки. Л. : Музыка, 1986. 142 с.
8. Гаккель Л. Е. Клод Дебюсси // Фортепианная музыка XX века : очерки. Л.; М. : Сов. композитор, 1976. С. 26–56.
9. Гобби Т. Мир итальянской оперы. М. : Радуга, 1989. 319 с.
10. Данилевич Л. Джакомо Пуччини. М. : Музыка, 1969. 454 с.
11. Дебюсси и музыка XX века : сб. ст. Л. : Музыка, 1983. 248 с.

12. Дебюсси К. Статьи. Рецензии. Беседы. – М. ; Л. : Музыка, 1964. 278 с.
13. Друскин М. С. Австрийский экспрессионизм // Друскин М. С. О западноевропейской музыке XX века. М. : Сов. композитор, 1973. С. 128–175.
14. Друскин М. С. О западноевропейской музыке XX века. М. : Сов. композитор, 1973. 271 с.
15. Элик М. «Sprechgesang» в «Лунном Пьеро» А. Шёнберга // Музыка и современность. М. : Музыка, 1971. Вып. 7. С. 164–210.
16. Келдыш Т. Г. Джакомо Пуччини (1858–1924) : краткий очерк жизни и творчества : книжка для юношества. Л. : Музгиз, 1962. 87 с.
17. Кенигсберг А. Старое и новое в оперном творчестве Пуччини // Традиционное и новое в музыке XX века : сб. ст. Кишинев, 1997. С. 28–34.
18. Конен В. Д. Этюды о зарубежной музыке / 2-е изд., доп. М. : Музыка, 1975. 479 с.
19. Краузе Э. Рихард Штраус: образ и творчество. М. : Музгиз, 1961. 611 с.
20. Крауклис Г. В. Романтический программный симфонизм. Проблемы. Художественные достижения. Влияние на музыку XX века. М., 1999. 314 с.
21. Крауклис Г. Симфонические поэмы Рихарда Штрауса. М. : Музыка, 1970. 105 с.
22. Крейн Ю. Симфонические произведения К. Дебюсси. М. : Музгиз, 1962. 112 с.
23. Крейн Ю. Симфонические произведения М. Равеля. М. : Музгиз, 1962. 224 с.
24. Кремлев Ю. А. Клод Дебюсси. М. : Музыка, 1965. 792 с.
25. Лаул Р. О творческом методе А. Шёнберга // Вопросы теории и эстетики музыки. Л. : Музыка, 1969. Вып. 9. С. 41–70.
26. Левашева О. Пуччини и его современники. М. : Сов. композитор, 1980. 525 с.
27. Лонг М. За роялем с Клодом Дебюсси, Габриэлем Форе, Морисом Равелем. М. : Композитор, 2000. 288 с.
28. Музыка XX века : Очерки. Ч 1. Кн. 1 / ред. Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1976. 367 с.
29. Музыка XX века. Очерки в двух частях. Ч. 1. Кн. 2 / ред. М. Г. Арановский, Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1976. 574 с.
30. Нестьев И. В. Музыкальная культура на рубеже веков // Музыка XX века. Очерки / ред. Д. Житомирский. М. : Музыка, 1976. С. 11–94.
31. Малер Г. Письма: воспоминания / 2-е изд., доп. ; вступ. ст. И. Барсовой. М. : Музыка, 1968. 607 с.

32. Оссовский А. В. Рихард Штраус и его симфоническое творчество // Оссовский А. В. Избранные статьи, воспоминания. Л. : Сов. композитор, 1961. С. 174–226.
33. Павлишин С. Музыка ХХ століття у синтезі мистецтв // Syntagmation. Львів, 2000. С. 36–50.
34. Пуччини Дж. Письма. Л. : Музыка, 1971. 366 с.
35. Слонимский С. «Песнь о земле» Г. Малера и вопросы оркестровой полифонии // Вопросы современной музыки : сб. ст. Л. : Гос. муз. изд-во, 1963. С. 179–201.
36. Смирнов В. Зарождение экспрессионизма в музыке // Кризис буржуазной культуры и музыка : сб. ст. М. : Музыка, 1972. Вып. 1. С. 244–263.
37. Соллертинский И. Арнольд Шёнберг. Л. : Ленингр. филармония, 1934. 56 с.
38. Соллертинский И. Седьмая симфония Брукнера // Соллертинский И. Музыкально-исторические этюды. Л. : Гос. муз. изд-во, 1956. С. 169–183.
39. Тараканов М. Е. Музыкальный театр Альбана Берга М. : Сов. композитор, 1976. 560 с.
40. Тараканов М. Творческий путь Альбана Берга. М. : Советский композитор, 1976. 560 с.
41. Торадзе Г. Р. Леонкавалло и его опера «Паяцы» М. : Музгиз, 1960. 48 с.
42. Холопова В. О композиционных принципах скрипичного концерта А. Берга // Музыка и современность. М. : Музыка, 1969. Вып. 6. С. 343–371.
43. Царева Е. Брукнер и брукнерианцы // Муз. академия. 1997. № 2. С. 155–158.
44. Яроцинский С. Дебюсси, импрессионизм и символизм. М. : Прогресс, 1978. 232 с.

2-й курс IV семестр

1. **Творчість М. Глінки – основоположника російської класичної музики. Творчість О. Даргомижського**
1. М. І. Глінка – основоположник російської класичної музики. Риси стилю.
2. Характеристика оперної творчості: опери «Іван Сусанін»; «Руслан і Людмила».
3. Симфонічна творчість: Іспанські увертюри; Фантазія «Камаринська».
4. Характеристика камерно-вокальної творчості М. Глінки.
5. О. Даргомижський – один із засновників російської класичної музичної школи. Риси стилю.

6. Оперна творчість О. Даргомижського. Опера «Русалка».
7. Характеристика камерно-вокальної творчості композитора.

Рекомендована література Базова

1. Зубарева Л. А., Власенко Л. Н. История развития музыки : учебное пособие для студентов педвузов / Третье издание. Белгород : ИПЦ «ПОЛИТЕРА», 2006. 466 с.
2. История русской музыки : в 10 т. / редкол.: Ю. В. Келдыш, О. Е. Левашева, А. И. Кандинский ; Всесоюз. НИИ искусствознания М-ва культуры СССР. Москва : Музыка, 1983.
 - Т. 4. : 1800–1825 / авт. тома: Л. М. Бутир, Ю. В. Келдыш, Т. В. Корженьянц и др., 1986. 415 с.
3. История русской музыки : в 10 т. / редкол.: Ю. В. Келдыш, О. Е. Левашева, А. И. Кандинский ; Всесоюз. НИИ искусствознания М-ва культуры СССР. Москва : Музыка, 1983.
 - Т. 5. : 1826–1850 / авт. тома : Ю. В. Келдыш, Т. В. Корженьянц, Е. М. Левашев и др., 1988. 520 с.
 - Т. 6. : 50–60-е годы XIX века / авт. тома : Ю. В. Келдыш, Л. З. Корабельникова, Е. М. Левашев, В. Н. Романов, 1989. 384 с.
4. Левашева О. Е. История русской музыки : учебник для муз. вузов : доп. М-вом культуры СССР. Т. 1 : От древнейших времен до середины XIX века / под общ. ред. А. И. Кандинского ; Моск. гос. консерватория, Ин-т искусствознания М-ва культуры СССР. / 3-е изд., доп. Москва : Музыка, 1980. 623 с.
5. Никитина Л. Д. История русской музыки : популярные лекции : для высш. и сред. пед. учеб. заведений. Москва : Академия, 2000. 272 с.
6. Орлова Е. М. Лекции по истории русской музыки : учебное пособие для муз. вузов. Москва : Музыка, 1979. 383 с.
7. Рапацкая Л. А. История Русской музыки : от Древней Руси до «серебряного века» : учебник для пед. вузов. Москва : Владос, 2001. 384 с.

Додаткова література

1. Алтаев А. М. И. Глинка / ред. И. Ф. Кунин. Москва : Детгиз, 1955. 336 с.
2. Асафьев Б. В. М. И. Глинка. Ленинград : Музыка. Ленингр. отделение, 1978. 311 с.
3. Банникова И. И. Ритмика песен и романсов М. И. Глинки : учебное пособие. Орел : ОГИИК, 2003. 34 с.
4. Вадецкий Б. А. Глинка : роман. Москва : Сов. писатель, 1968. 544 с.
5. Васина-Гроссман В. А. Михаил Иванович Глинка. Москва : Музыка, 1982. 103 с. (Русские и советские композиторы)

6. Васина-Гроссман В. А. Русский классический романс XIX века. М. : Изд-во АН СССР, 1956. 352 с.
7. М. И. Глинка : летопись жизни и творчества / сост. А. Орлова ; под ред. Б. В. Асафьева. Москва : Гос. муз. изд-во, 1952. 541 с.
8. Глинка в воспоминаниях современников / под ред. А. А. Орловой. Москва : Музгиз, 1955. 432 с.
9. Гордеева Е. М. И. Глинка – исполнитель. – Москва : Музыка, 1966. 109 с.
10. Канн-Новикова Е. Хочу правды. Повесть об Александре Даргомыжском. М. : Музыка, 1971. 140 с.
11. Качанова Е. Л. «Иван Сусанин» М. И. Глинки. Москва : Музыка, 1986. 96 с.
12. Левашева О. Е. Михаил Иванович Глинка : в 2 кн. Москва : Музыка. (Классики мировой муз. культуры)
Кн. 1. : 1987. 378 с.
Кн. 2. : 1988. 350 с.
13. Ливанова Т. Н. М. Глинка : биографический очерк. Москва : Музгиз, 1962. 40 с. (В помощь муз. самообразованию)
14. Ливанова Т., Протопопов В. Глинка : творческий путь. Москва : Музгиз, 1955. 403 с.
15. Медведева И. А. Александр Сергеевич Даргомыжский : научно-популярное издание. М. : Музыка, 1989.
16. Орлова А. А. Летопись жизни и творчества М. И. Глинки : в 2-х ч. / 2-е изд., перераб. Ленинград : Музыка. Ленингр. отд-ние, 1978. Ч. 1 : 1804–1843. 288 с.
17. Пекелис М. Александр Сергеевич Даргомыжский и его окружение : в 3-х томах. М.: Музыка, 1966, 1973, 1983. Т. 1. 549 с. ; т. 2. 441 с. ; т. 3. 337 с.
18. Пекелис М. Даргомыжский и народная песня. М.–Л. : Гос.муз.изд.1951. 211 с.
19. Протопопов В. В. М. И. Глинка. Москва ; Ленинград : Музгиз, 1949. 72 с. (Замечательные русские музыканты).
20. Ремезов И. И. Глинка. / 3-е изд., перераб. Москва : Музгиз, 1960. 46 с.
21. Рыцлина Л. Л. Оперное творчество М. И. Глинки : метод. пособие. Москва : Музыка, 1979. 89 с. (Вопросы истории, теории, методики)
22. Русская музыкальная литература : учеб. пособие / 6-е изд., перераб. и доп.; сост. и общ. ред. Э. Л. Фрид. Л. : Музыка, 1979. Вып. 1. 288 с.
23. Фрид Р. М. И. Глинка : монографический очерк. Ленинград ; Москва : Советский композитор, 1973. 78 с.
24. Хопрова Т., Красногородцева Г. Даргомыжский. Краткий очерк жизни и творчества. Л. : Гос.муз.изд. 1959. 95 с.
25. Цуккерман В. А. «Камаринская» Глинки и ее традиции в русской музыке. Москва : Музгиз, 1957. 497 с.

26. Шлифтейн С. Даргомыжский. М. :Музгиз, 1960. 42 с.

2. Творча діяльність М. Мусоргського. Творчість П. Чайковського

1. Творча діяльність М. Мусоргського. Естетика. Риси стилю.
2. М. Мусоргський – реформатор опери. Характеристика опери «Борис Годунов».
3. Фортепіанна творчість М. Мусоргського. Фортепіанний цикл «Картинки з виставки».
4. Характеристика камерно-вокальної творчості М. Мусоргського.
5. Творчий портрет П. Чайковського.
6. Симфонічна творчість П. Чайковського. Увертюра-фантазія «Ромео і Джульєтта». Симфонії № 4, № 6.
7. Оперна творчість П. Чайковського. Опери «Євгеній Онєгін», «Пікова дама».

Рекомендована література

Базова

1. Зубарева Л. А., Власенко Л. Н. История развития музыки : учебное пособие для студентов педвузов / Третье издание. Белгород : ИПЦ «ПОЛИТЕРА», 2006. 466 с.
2. История русской музыки : в 10-ти т. М. : Музыка, 1994.
Т. 7 : 70–80-е годы XIX века. Ч. 1 / Ю. В.Келдыш, Л. З. Корабельникова, Т. В. Корженьян, Е. М. Левашев, М. Д. Сабина.
3. Никитина Л. Д. История русской музыки : популярные лекции : для высш. и сред. пед. учеб. заведений. Москва : Академия, 2000. 272 с.
8. Орлова Е. М. Лекции по истории русской музыки : учебное пособие для муз. вузов. Москва : Музыка, 1979. 383 с.
9. Рапацкая Л. А. История Русской музыки : от Древней Руси до «серебряного века» : учебник для пед. вузов. Москва : Владос, 2001. 384 с.

Додаткова література

1. Абызова Е. Н. Модест Петрович Мусоргский. М. : Музыка, 1985. 155 с.
2. Альшванг А. А. Опыт анализа творчества П. И. Чайковского. М.-Л. : Музгиз, 1951. 256 с.
3. Альшванг А. А. П. И. Чайковский. М. : Музыка, 1970. 816 с.
4. Асафьев Б. В. О музыке Чайковского. Л. : Музыка, 1972. 377 с.
5. Асафьев Б. В. Русская музыка. XIX и начало XX века / 2-е изд. Л. : Музыка, 1979. С. 70–72.
6. Берберова Н. Н. Чайковский. Санкт-Петербург : Лимбус Пресс, 1997. 256 с.

7. Берлянд-Черная Е. С. Пушкин и Чайковский. М. : Музгиз, 1950. 143 с.
8. Богданов-Березовский В. М. Оперное и балетное творчество Чайковского. М.-Л. : Искусство, 1940. 117 с.
9. Головинский Г. Л. Мусоргский и фольклор. М. : Музыка, 1994. 220 с.
10. Должанский А. Н. Симфоническая музыка Чайковского. Л. : Музыка, 1981. 208 с.
11. Домбаев Г. С. Творчество П. И. Чайковского. М. : Государственное музыкальное издательство, 1958. 636 с.
12. Дурандина Е. Е. Вокальное творчество Мусоргского. М. : Музыка, 1985. 200 с.
13. Дурандина Е. Е. Народные элементы в раннем вокальном творчестве М. П. Мусоргского // Из истории русской и советской музыки / ред.-сост. Кандинский А. И. М. : Музыка, 1971. С. 238–255.
14. Жуйкова-Миненко Л. Трагическое и комическое в творчестве Мусоргского // Вопросы теории и эстетики музыки. Л. : Музыка, 1975. Вып. 14. С. 39–64.
15. Келдыш Ю. В. Мусоргский и опера XX века // М. П. Мусоргский и музыка XX века / ред.-сост. Головинский Г. Л. М. : Музыка, 1990. С. 12–40.
16. Керакозова М. Мусоргский и Достоевский // Музыкальная академия. 1999. № 2. С. 132–137.
17. Красинская Л. Э. Оперная мелодика П. И. Чайковского. Л. : Музыка, 1986. 247 с.
18. Лапшин, И. Модест Петрович Мусоргский [Текст] / И. Лапшин // Музыкальный современник. 1917, №5–6. С. 48.
19. Протопопов В. В., Туманина Н. В. Оперное творчество Чайковского. М. : Академия наук СССР, 1957. 372 с.
20. Пряшников М. Луначарский А. О Мусоргском // Вопросы теории и эстетики музыки. Л. : Музыка, 1972. Вып. 11. С. 68–83.
21. Ручьевская Е. О соотношении слова и музыки в русской камерно-вокальной музыке начала XX века // Русская музыка на рубеже XX века. М.–Л., 1966. С. 79–89.
22. Ручьевская Е. Слово и внесловное содержание в творчестве Мусоргского // Музыкальная академия. 1993. №1. С. 200–202.
23. Туманина Н. В. Великий мастер. М. : Наука, 1968. 488 с.
24. Фрид Э. Л. М. П. Мусоргский. Проблемы творчества. Л. : Музыка, 1981. С. 5–47; 74–180.
25. Холопов Ю. Н. Мусоргский как композитор XX века // М. П. Мусоргский и музыка XX века / ред.-сост. Головинский Г. Л. М. : Музыка, 1990. С. 65–92.
26. Холопова В. Н. Новые берега ритмики Мусоргского // М. П. Мусоргский и музыка XX века / ред.-сост. Головинский Г. Л. М. : Музыка, 1990. С. 93–109

27. Цуккерман В. А. Выразительные средства лирики Чайковского. М. : Музыка, 1971. 248 с.
28. Шлифштейн С. Мусоргский. Художник. Время. Судьба. М. : Советский композитор. 1975. 168 с.
29. Щербакова Т. А. Интонационные истоки творчества Мусоргского [Текст] // М. П. Мусоргский и музыка XX века / ред.-сост. Головинский Г. Л. М. : Музыка, 1990. С. 166–191.
30. Ярустовский Б. М. Оперная драматургия Чайковского. М. : Госмузиздат, 1947. 242 с.

3. Творчість С. Прокоф'єва. Творчість Д. Шостаковича

1. Життєвий і творчий шлях С. Прокоф'єва.
2. Характеристика симфонічної творчості С. Прокоф'єва. Симфонія № 1, Симфонія № 7.
3. Балетна творчість С. Прокоф'єва. Балет «Ромео і Джульєтта».
4. Кантатно-ораторіальна творчість С. Прокоф'єва. Кантата «Олександр Невський».
5. Характеристика фортепіанної творчості С. Прокоф'єва.
6. Творчий портрет Д. Шостаковича.
7. Симфонія і симфонізм Д. Шостаковича в контексті епохи. Симфонія № 4; Симфонія № 5; Симфонія № 14.
8. Новаторство оперної драматургії Д. Шостаковича. Опера «Катерина Ізмайлова».
9. Характеристика фортепіанної творчості Д. Шостаковича.

Рекомендована література Базова

1. Аверьянова О. Русская музыка второй половины XX века: Книга для чтения по «Музыкальной литературе». М. : Росмэн, 2004. 139 с.
2. Алфеевская Г. С. История отечественной музыки XX века: С. С. Прокофьев, Д. Д. Шостакович, Г. В. Свиридов, А. Г. Шнитке, Р. К. Щедрин. Литрес, 2013. 931 с.
3. История современной отечественной музыки / ред.-сост. Е. Долинская. М. : Музыка, 2001. Вып.3. (1960–1990). 656 с.
4. Назарова В. Т. Зарубежная и отечественная музыка XX века: учебное пособие. – СПб. : СПбГУКИ, 2008. 280 с.

Додаткова література

1. Акопян Л. Дмитрий Шостакович : опыт феноменологии творчества. СПб, 2004. 188 с.

2. Бобровский В. Претворение жанра пассакальи в сонатно-симфонических циклах Д. Шостаковича // Музыка и современность : сб. ст. М. : Гос. муз. изд., 1962. С. 149–183.
3. Богданова А. «Катерина Измайлова» Д. Шостаковича. М. : Музыка, 1968. 86 с.
4. Богданова А. Оперы и балеты Шостаковича. М. : Советский композитор, 1979. 208 с.
5. Богданова А. Оперы и балеты Д. Шостаковича. М. : Сов. композитор, 1979. 208 с.
6. Болеславская Т. И. Музыкальный театр Прокофьева. Мн. : БГПУ, 2003. 36 с.
7. Блок В. М. Метод творческой работы С. Прокофьева. Л. : Музыка, 1979. 144 с.
8. Блок В. М. Музыка Прокофьева для детей. Москва : Музыка, 1969. 79 с.
9. Василенко С. Я. Балеты Прокофьева. М.–Л. : «Музыка», 1965. 76 с.
10. Ванслов В. В. Творчество Шостаковича. К 60-летию со дня рождения. М., «Знание», 1966. 32 с.
11. Гаккель Л. Е. Фортепианная музыка XX века. Л., 1976. 296 с.
12. Грум-Гржимайло Т. О Шостаковиче. М. : Знание, 1990. 55 с.
13. Данилевич Л. Д. Шостакович. Жизнь и творчество. М. : Советский композитор, 1980. 302 с.
14. Данилевич Л. Наш современник. Творчество Д. Шостаковича. М. : Музыка, 1965. 330 с.
15. Данилевич Л. Черты стиля Шостаковича // Данилевич Л. Шостакович. М. : Музыка, 1958. С. 52–175.
16. Данько Л. Г. Сергей Сергеевич Прокофьев. Краткий очерк жизни и творчества: книжка для юношества. Л. : Музыка, 1966. 107 с.
17. Данько Л. Оперы С. Прокофьева. М. : Музгиз, 1963. 64 с.
18. Дельсон В. Фортепианное творчество и пианизм Прокофьева / В. Дельсон ; под ред. : А. Гапич, А. Галкина. М. : Сов. композитор, 1973. 285 с.
19. Дмитрий Шостакович. Сборник статей. М. : Советский композитор, 1967. 536 с.
20. Друскин М. Шостакович в 20-е годы // Друскин М. Почерки, статьи, заметки. Л. : Лениздат, 1987. С. 45–49.
21. Евсеева Т. И. Творчество С. С. Прокофьева-пианиста. Москва : Музыка, 1991. 107 с.
22. Коловский О. Черты хорового стиля С. Прокофьева // Национальные традиции русского хорового искусства : сб. науч. тр. Л. : ЛОЛГК, 1988. С. 21–30.
23. Лобанова М. Концертные принципы Д. Шостаковича в свете проблем современной диалогистики // Проблемы музыкальной

- науки: сб. ст. ; сост. В. И. Зак, Е. И. Чигарёва. Вып. 6. М. : Сов. композитор, 1985. С. 110–129.
24. Мазель Л. Симфонии Д. Шостаковича. Путеводитель. М. : Советский композитор, 1960. 150 с.
25. Мейер К. Шостакович. М. : Молодая гвардия, 2006. 440 с.
26. Максименков Л. В. Сумбур вместо музыки: Сталинская культурная революция 1936–1938 гг. М. : Юридическая книга, 1997. 320 с.
27. Мейер К. Шостакович: Жизнь. Творчество. Время / пер. с польск. Е. Гуляевой. М. : Молодая гвардия, 2006. 439 с.
28. Нестьев И. В. «Александр Невский» Прокофьева. М. : Сов. композитор, 1968. 50 с.
29. Нестьев И. Жизнь Сергея Прокофьева. М. : Советский композитор, 1973. 661 с.
30. Нестьев И. Прокофьев. М. : Музыка, 1953. 528 с.
31. Орлов Г. Симфонии Шостаковича. Л. : Музгиз, 1961. 324 с.
32. Отечественная музыкальная литература: 1917–1985 : учеб. для муз. училищ. М. : Музыка, 1996. Вып. 1. 376 с.
33. Отечественная музыкальная литература: 1917–1985 : учеб. для музыкальных училищ. М. : Музыка, 2002. Вып. 2. 310 с.
34. Петров В. О. Творчество Шостаковича на фоне исторических реалий XX века. Астрахань : Изд-во ОГОУ ДПО АИПКП, 2007. 188 с.
35. Сабина М. Д. Шостакович-симфонист. Драматургия, эстетика, стиль : исследование / М. Д. Сабина. М. : Музыка, 1976. 477 с.
36. Соколовский И. Советские композиторы – лауреаты Ленинской премии. Краткие биографические очерки. М. : Музгиз, 1961. 140 с. Прокофьев, Шостакович, Хачатурян, Соловьев-Седой, Свиридов.
37. Хентова С. Шостакович : в 2-х томах. Л. : Советский композитор. т.1. : 1985. 544 с. т.2 : 1986. 623 с.
38. Хохловкина А. Советская оратория и кантата. М. : Музгиз, 1955. 147 с.
39. Шахов В. «Леди Макбет Мценского уезда» Леского и Шостаковича // Шостакович: между мгновением и вечностью. СПб. : Композитор, 2000. С. 243–294.
40. Шварц Б. Шостакович – каким запомнился. СПб. : Композитор, 2006. 320 с.
41. Шостакович: Жизнь. Творчество. Время / пер. Е. Гуляевой. СПб. : Композитор, 1998. 559 с.
42. Ярустовский Б.: Очерки по драматургии оперы XX века. М. : Музыка, 1971. Кн. 1. 261 с.
43. Ярустовский Б.: Очерки по драматургии оперы XX века. М. : Музыка, 1978. Кн. 2. 355 с.

45. Характеристика творчості А. Шнітке. Характеристика творчості Р. Щедріна

1. Еволюція творчого стилю А. Шнітке. Полістилістика.
2. Характеристика симфонічної творчості А. Шнітке. Симфонії № 1, № 2, № 3, № 4.
3. Характеристика камерно-інструментальної творчості: Концерт для альту з оркестром.
4. Еволюція творчого стилю Р. Щедріна.
5. Характеристика балетної творчості Р. Щедріна: балети «Коник Горбоконики», «Кармен сюїта», «Анна Кареніна».
6. Фортепіанна творчість Р. Щедріна. Прелюдії і фуги.

Рекомендована література

Базова

1. Аверьянова О. Русская музыка второй половины XX века: Книга для чтения по «Музыкальной литературе». М. : РОСМЕН, 2004. 139 с.
2. Алфеевская Г. С. История отечественной музыки XX века: С. С. Прокофьев, Д. Д. Шостакович, Г. В. Свиридов, А. Г. Шнитке, Р. К. Щедрин. Литрес, 2013. 931 с.
3. История современной отечественной музыки / ред.-сост. Е. Долинская. М. : Музыка, 2001. Вып.3. (1960–1990). 656 с.
4. История отечественной музыки второй половины XX века / отв. ред. Т. Н. Левая. СПб. : Композитор, 2005. 556 с.
5. Назарова В. Т. Зарубежная и отечественная музыка XX века: учебное пособие. – СПб. : СПбГУКИ, 2008. 280 с.

Додаткова література

1. Акишина Е. Проблемы интерпретации содержания музыкальных произведений Альфреда Шнитке. М. : Издательство «Форум», 2013. 208 с.
2. Акишина Е. Художественный мир Альфреда Шнитке (Семиотические аспекты) // Музыкальная академия. М. : «Композитор», 2009. № 4. С. 3–37.
3. Альфреду Шнитке посвящается. In memoiam : сб. ст. / ред. сост. А. В. Богданова, Е. Б. Долинская. М. : Издательство «Композитор», 2010. Вып 6. 368 с.
4. Альфреду Шнитке посвящается : сб. ст. / ред. сост. А. В. Богданова, Е. Б. Долинская. М. : Издательство «Композитор», 2010. Вып 7. 352 с.
5. Бараш Е., Урбах Т. Симфонии Альфреда Шнитке. Мысли композитора и аналитический комментарий : учебное пособие. М. : Издательство «Композитор», 2009. 248 с.
6. Беседы с Альфредом Шнитке. Составитель А. Ивашкин. М. : РИК Культура, 1994. 302 с.

7. Бобровский В. П. О камерно-инструментальном творчестве А. Шнитке (конец 60-х–70-е гг.) // Бобровский В. П. Статьи, исследования. М., 1990. С. 282–286.
8. Ващенко Е. Творчество А. Шнитке в аспекте проблемы композиторского мышления // Центрально-Азиатский искусствоведческий журнал. Алматы : КазНАИ им. Т. К. Жургенова, 2016. № 1. С. 75–86.
9. Демченко А. Альфред Шнитке. Контексты и концепты. М. : «Композитор», 2009. 296 с.
10. Ивашкин А. В. Беседы с Альфредом Шнитке. – М. : РИК Культура, 1994. 303 с.
11. Комиссинский В. О драматургических принципах творчества Щедрина / отв. ред. М. Е. Тараканов. М. : Советский композитор, 1978. 192 с.
12. Корев Ю. На авторских концертах. Р. Щедрин // Советская музыка. 1977. № 9. С. 45–48.
13. Лисовенко Е. Эволюция камерной сонаты в творчестве А. Шнитке // Київське музикознавство : зб. ст. К., 2012. Вип. 43. С. 116–126.
14. Лихачёва И. Музыкальный театр Р. Щедрина. М. : Советский композитор, 1977. 207 с.
15. Лихачёва И. 24 прелюдии и фуги Р. Щедрина. М. : Музыка, 1975. 111 с.
16. Никитина Л. Д. Камерная музыка А. Шнитке // Никитина Л. Д. Советская музыка и современность. М., 1991. С. 173–174.
17. Отечественная музыкальная литература: 1917–1985 : учеб. для музыкальных училищ. М. : Музыка, 2002. Вып. 2. 310 с.
18. Паисов Ю. Хор в творчестве Родиона Щедрина. М. : Композитор, 1992. 240 с.
19. Рогожина Н. И. Родион Щедрин. М. : Сов. композитор, 1959. 15 с. (Молодые композиторы Советского Союза)
20. Румянцев С. Ю. Полистилистика как форма художественного обобщения // Вопросы теории музыки : сб. трудов ГМПИ им. Гнесиных / ред. сост. Т. Е. Лейе. М. : ГМПИ имени Гнесиных, 1977. Вып. XXX. С. 20–30.
21. Савенко С. Новое в творчестве Альфреда Шнитке: от диалога к синтезу // *Laudamus*. М., 1992. С. 146–155.
22. Тараканов М. Е. Музыкальная культура РСФСР. Москва : Музыка, 1987. 363 с.
23. Тараканов М. Творчество Родиона Щедрина. М. : Сов. композитор, 1980. 325 с.
24. Тиба Д. Симфоническое творчество Альфреда Шнитке: опыт интертекстуального анализа. М. : Изд. Дом. «Композитор», 2004. 160 с.
25. Холопова В. Композитор Альфред Шнитке. М. : Аркаим, 2002. 254 с.
26. Холопова В. Путь по центру. Композитор Родион Щедрин. М. : Композитор, 2000. 319 с.

27. Холопова В, Чигарева Е. Альфред Шнитке. М. : Сов. композитор, 1990. 350 с.
28. Шнитке А. Изображение и музыка – возможности диалога. Беседа с Е. Петрушанской // «Искусство кино». 1987. № 9. С. 69.
29. Шульгин Д. И. Годы неизвестности Альфреда Шнитке. М. : Деловая лига, , 1993. 109 с.

7. Теми та зміст для самостійного вивчення, рекомендована література

2-й курс III семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Неокласичні риси творчості П. Хіндеміта	2
2.	К. Орф – реформатор музичного театру	2
3.	Б. Барток і угорська музична культура XX століття	2
4.	Американська музична культура XX століття. Творчість Дж. Гершвіна	2
5.	Французька музична культура XX століття. Творчість композиторів французької «Шістки». Симфонічна творчість А. Онеггера як яскравий феномен в історії західноєвропейської музики XX століття. Оперна творчість Ф. Пуленка.	2
6.	Англійська музична культура XX століття. Творчість Б. Бріттена.	2
7.	Польська музична культура XX століття Творчість В. Лютославського та К. Пендерецького	2
8.	Музичний авангард 50–80-х років XX століття	2
	Разом	16

2-й курс IV семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Російська музична культура 60–70-х років XIX століття. Творчість А. Рубінштейна	2
2.	Творчість С. Танєєва	2
3.	Російська музична культура кінця XIX– початку XX ст. Творчість С. Рахманінова	2
4.	Творчість О. Скребіна	2
5.	Творчість І. Стравінського	2
6.	Російська музична культура другої половини XX ст. Творчість А. Хачатуряна	2

7.	Творчість Е. Денисова	2
	Разом	14

Зміст тематики для самостійного вивчення 2-й курс III семестр

1. Неокласичні риси творчості П. Хіндеміта

1. Неокласицизм як один із провідних напрямів у західноєвропейській музиці ХХ ст. та його представники.
2. П. Хіндеміт – центральна постать німецької музики ХХ ст. Творчий шлях. Естетика, музично-теоретичні погляди, стиль.
3. «Концертна камерна музика» для різних складів П. Хіндеміта.
3. Характеристика оперної творчості композитора. Опера «Художник Матіас».
4. Симфонічна творчість П. Хіндеміта. Симфонія «Гармонія світу».
5. Фортепіанна творчість композитора. Цикл «Ludus Tonalis».

Рекомендована література Базова

1. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
2. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.
3. История зарубежной музыки : учеб. для муз. вузов. / ред. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 625 с.
4. Павлишин С. Музыка XX століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова література

1. Варунц В. Музыкальный неоклассицизм. М. : Музыка, 1988 80 с.
2. Гаккель Л. Е. Фортепианная музыка XX века. Л., 1976. 296 с.
3. Друскин М. О западноевропейской музыке XX века. М., 1973. 271 с.
4. Ильичева А., Иофис Б. Европейская музыка XX века: Книга для чтения по «Музыкальной литературе». М. : Росмэн, 2004. 139 с.
5. Кон Ю., Холопов Ю. О теории Хиндемита // Сов. музыка. 1963. № 10. С. 36–50.
6. Левая Г., Леонтьева О. Пауль Хиндемит: Жизнь и творчество. М. : Музыка, 1974. 447 с.
7. Музыка XX века: Очерки. Ч 2, кн. 3 / Ред. Л. Н. Раабен. М. : Музыка, 1980. 385 с.
8. Музыка XX века: Очерки. Ч 2, кн. 4 / Ред. Д. В. Житомирский Л. Н. Раабен. М. : Музыка, 1984. 510 с.

9. Музыкальная литература зарубежных стран : учеб. пособие / сост. А. Гивенталь и др. М. : Музыка, 1994. Вып. 6. 479 с.
10. Пауль Хиндемит. Статьи и материалы / ред.-сост. И. Прудникова. М. : Сов. композитор, 1979. 421 с.
11. Шахназарова Н. Проблемы музыкальной эстетики в теоретических трудах Стравинского, Шенберга, Хиндемита. М. : СК, 1975. 216 с.

2. К. Орф – реформатор музичного театру

1. Творчий портрет К. Орфа. Сильові особливості творчості композитора, неокласичні риси. Поняття «світового театру».
2. Кантатна творчість К. Орфа. Сценічна кантата «Карміна Бурана».
3. Загальна характеристика оперної творчості композитора.
4. Особливості музично-педагогічних праць К. Орфа. «Шульверк».

Рекомендована література Базова

1. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
2. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.
3. История зарубежной музыки : учеб. для муз. вузов. / ред. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 625 с.
4. Павлишин С. Музыка XX століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова література

1. Браиловский М. Жанровые и поэтические истоки «Триумфов» К. Орфа // Вопросы теории и эстетики музыки. Л. : Музыка, 1969. Вып. 9. С. 71–102.
2. Элементарное музыкальное воспитание по системе К. Орфа : сб. ст. / под ред. Л. А. Баренбойма. М. : Сов. композитор, 1978. 367 с.
3. Леонтьева О. Т. Карл Орф. М. : Музыка, 1984. 489 с.
4. Леонтьева О. Карл Орф и Пауль Хиндемит // Музыка и современность / сост. Т. А. Лебедева. М. : Гос. муз. издательство, 1962. Вып. 1. С. 243–302.

3. Б. Барток і угорська музична культура XX століття

1. Творчий шлях композитора. Жанрово-стильові особливості творчості Б. Бартока. Відкриття нових пластів угорського фольклору і сучасне його прочитання.
2. Характеристика оперної творчості композитора. Опера «Замок герцога Синьї Бороди».

3. Фортепіанна творчість Б. Бартока. Фортепіанний цикл «Мікрокосмос».

Рекомендована література Базова

1. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
2. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.
3. История зарубежной музыки : учеб. для муз. вузов. / ред. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 625 с.
4. Павлишин С. Музыка XX століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова література

1. Барток Б. Зачем и как собирать народную музыку. М. : Музыка, 1959. 48 с.
2. Барток Б. Избранные письма. М. : Сов. композитор, 1988. 288 с.
3. Барток Б. Народная музыка Венгрии и соседних народов. М. : Музыка, 1966. 79 с.
4. Бела Барток : сб. ст. / сост. Е. И. Чигарева. М. : Музыка, 1977. 262 с.
5. Бергинер Б. О полифоническом развитии в сонатных формах квартетов Белы Бартока // Полифония : сб. ст. / сост. и ред. К. Южак. М. : Музыка, 1975. С. 104–140.
6. Гаккель Л. Микрокосмос Белы Бартока // Вопросы фортепианной педагогики. М. : Музыка, 1976. Вып. 4. С. 147–170.
7. Гаккель Л. Е. Фортепианная музыка XX века. Л., 1976. 296 с.
8. Денисов Э. Струнные квартеты Б. Бартока // Денисов Э. Современная музыка и проблемы эволюции композиторской техники. М. : Сов. Композитор, 1986. С. 18–31.
9. Мартынов И. Бела Барток. М. : Сов. композитор, 1968. 287 с.
10. Музыка XX века: Очерки. Ч. 2, кн. 5а / Ред. М. Г. Арановский, Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1987. 343 с.
11. Нестьев И. Бела Барток. 1881–1945. Жизнь и творчество. М. : Музыка, 1969. 798 с.
12. Уйфалуши Й. Бела Барток. Жизнь и творчество / пер. с венг. Будапешт : Корвина, 1971. 392 с.
13. Цытович В. Специфика тембрового мышления Б. Бартока в квартетах и оркестровых сочинениях // Вопросы теории и эстетики музыки : сб. ст. Л., 1972. Вып. 11. С. 147–166.

4. Американська музична культура ХХ століття. Творчість Дж. Гершвіна

1. Творчий портрет Дж. Гершвіна. Жаровий спектр творчості композитора.
2. Інструментальна творчість Дж. Гершвіна. «Рапсодія в стилі блюз», її значення в розвиткові нових стильових тенденцій американської музики (симфонізація джазу).
3. Опера «Поргі і Бесс» Дж. Гершвіна.

Рекомендована література Базова

1. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
2. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.
3. История зарубежной музыки : учеб. для муз. вузов. / ред. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 625 с.
4. Павлишин С. Музыка ХХ століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова література

1. Волынский Э. И. Дж. Гершвин : популярная монография / 2-е изд. Л. : «Музыка». 80 с.
2. Григорьев Л., Платек Я. Джордж Гершвин. М. : Музгиз, 1956. 44 с. (Музыкальная культура зарубежных стран)
3. Конен В. Этюды о зарубежной музыке. М. : Музыка, 1975. 480 с.
4. Конен В. Д. Пути американской музыки. Очерки по истории музыкальной культуры США. М. : «Советский композитор», 1961. 492 с.
5. Музыка XX века: Очерки. Ч. 2, кн. 5а / Ред. М. Г. Арановский, Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1987. 343 с.
6. Шнеерсон Г. М. Портреты американских композиторов. Москва : Музыка, 1977. С. 163–200.

5. Французька музична культура ХХ століття. Творчість композиторів французької «Шістки».

1. Урбаністична ідейно-естетична основа платформи творчості композиторів французької «Шістки».
2. Тематика та музичні образи творчості Е. Саті.
3. Представники французької «Шістки» та їх ідеолог Ж. Кокто.
4. Симфонічна творчість А. Онеггера як яскравий феномен в історії західноєвропейської музики ХХ століття. Симфонічна поема «Пасифік 231».

5. Оперна творчість Ф. Пуленка. Монодрама «Людський голос».

Рекомендована література
Базова

1. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
2. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.
3. История зарубежной музыки : учеб. для муз. вузов. / ред. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 625 с.
4. Павлишин С. Музыка XX століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова література

1. Дюмениль Р. Современные французские композиторы группы «Шести». М. : Музыка, 1964. 132 с.
 2. Екимовский В. О. Мессиаан: жизнь и творчество. М. : Сов. композитор, 1987. 304 с.
 3. «И свет во тьме светит». О музыке Антона Веберна. 1945–1995 / сост. Ю. Н. Холопов. М., 1998. 168 с.
 4. Кокорева Л. Дариус Мийо: Жизнь и творчество. М. : Сов. композитор, 1986. 336 с.
 5. Конен В. Этюды о зарубежной музыке. М. : Музыка, 1975. 478 с.
 6. Кокто Ж. М. Петух и арлекин. Либретто. Воспоминания. Статьи о музыке и театре / пер. с франц., изд. подгот. М. А. Сапонов. М. : Прест, 2000. 224 с.
 7. Куницкая Р. Французские композиторы XX века : очерки. М. : Музыка, 1990. 321 с.
 8. Медведева И. Франсис Пуленк. М. : Сов. композитор, 1969. 240 с.
 9. Онеггер А. О музыкальном искусстве. Л. : Музыка, 1979. 263 с.
 10. Павчинский С. Симфоническое творчество Онеггера. М. : Сов. композитор, 1972. 235 с.
 11. Раппопорт Л. Артур Онеггер. М. : Музыка, 1967. 303 с.
 12. Сысоева Е. Симфонии А. Онеггера. М. : Музыка, 1975. 237 с.
 13. Филенко Г. Французская музыка первой половины XX века: Очерки. Л. : Музыка, 1983. 231 с.
- 6. Англійська музична культура XX століття. Творчість Б. Бріттена**
1. Творчий портрет Б. Бріттена.
 2. Загальна характеристика оперної творчості композитора.
 3. «Військовий реквієм» Б. Бріттена.

Рекомендована література
Базова

1. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
2. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.
3. История зарубежной музыки : учеб. для муз. вузов. / ред. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 625 с.
4. Павлишин С. Музыка XX століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Рекомендована література

Базова

1. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
2. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.
3. История зарубежной музыки : учеб. для муз. вузов. / ред. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 625 с.
4. Павлишин С. Музыка XX століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова література

1. Ковнацкая Л.Г. Бенджамин Бриттен. М. : Сов. композитор, 1974. 392 с.
2. Ковнацкая Л. Г. Бриттен и традиции английской народной музыки // Из истории музыки XX века : сб. статей. М. : Музыка, 1971. С. 208–226.
3. Музыка XX века: Очерки. Ч. 2, кн. 5а / Ред. М. Г. Арановский, Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1987. 343 с.
4. Таурагис А. И. Бенджамин Бриттен : Очерк жизни и творчества. Москва ; Ленинград : Музыка, 1965. 150 с.

7. Польська музична культура XX століття Творчість

В. Лютославського та К. Пендерецького

1. Творче об'єднання «Молода Польща».
2. Творчий портрет В. Лютославського.
3. «Маленька сюїта» – зразок оркестрового стилю композитора.
4. К. Пендерецький – яскравий представник польського музичного авангардизму.
5. «Плач за жертвами Хіросіми» для камерного оркестру та 52 струнних інструментів К. Пендерецького.

Рекомендована література Базова

1. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
2. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.
3. История зарубежной музыки : учеб. для муз. вузов. / ред. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 625 с.
4. Павлишин С. Музыка XX століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова література

1. Энтелис Л. Встречи с современной польской музыкой. Л. : Музыка, Ленинградское отделение, 1978. 143 с.
2. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века. М. : Музыка, 1976. 367 с.
3. Ивашкин А. Кшиштоф Пендерецкий. М. : Сов. композитор, 1983. 125 с.
4. Раппопорт Л. Витольд Лютославский. М. : Музыка, 1976. 135 с.

8. Музичний авангард 50–80-х років XX століття

1. Музичне мистецтво другої половини XX століття. Авангардизм.
2. Пошуки нової техніки композиції:
 - 2.1. «конкретна музика»: творчість П. Шеффера, П. Анрі;
 - 2.2. серіальність: творчість А. Веберна, О. Мессіана, К. Штокгаузена, П. Булеза;
 - 2.3. електронна музика: творчість Х. Аймерта, К. Штокгаузена, А. Пуссера;
 - 2.4. алеаторика: творчість Дж. Кейджа, К. Штокгаузена, П. Булеза;
 - 2.5. пуантилізм: творчість А. Веберна, К. Штокгаузена, П. Булеза;
 - 2.6. стохастика: творчість Я. Ксенакіса;
 - 2.7. сонористика: творчість Д. Лігеті, К. Пендерецького;
 - 2.8. мінімалізм: творчість Т. Райлі, Л. М. Янга, С. Рейча, Р. Морана;
 - 2.9. хеппенінг: «Інструментальний театр» М. Кагеля.

Рекомендована література Базова

1. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы : учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 255 с.
2. История зарубежной музыки / ред.-сост. И. В. Нестьев. М. : Музыка, 1988. Вып. 5. 448 с.

3. История зарубежной музыки : учеб. для муз. вузов. / ред. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 625 с.
4. Павлишин С. Музыка XX століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова література

1. Веберн А. Лекции о музыке. Письма / сост. и редакция М. Друскина и А. Шнитке. М. : Музыка, 1975. 143 с.
2. Григоренко Е. Джон Кейдж. Творчество. К. : «Музична Україна», 2012. 226 с.
3. Денисов Э. Вариации ор. 27 для фортепиано А. Веберна // Денисов Э. Современная музыка и проблемы эволюции композиторской техники. М. : Сов. Композитор, 1986. С. 168–206.
4. Екимовский В. Оливье Мессиа́н: жизнь и творчество. М. : Сов. композитор, 1987. 304 с.
5. Дьёрдь Лигети – личность и творчество : сб. статей. Российский институт искусствознания, 1993. 380 с.
6. Екимовский В. Оливье Мессиа́н: Жизнь и творчество. М., 1987. 304 с.
7. Друскин М. О западноевропейской музыке XX века. М. : Музыка, 1973. 271 с.
8. Житомирский Д., Леонтьева А., Мяло К. Западный музыкальный авангард после второй мировой войны. М. : Музыка, 1989. 303 с.
9. Зарубежная музыка: Очерки. Документы. М., 1995. Вып. 2. 284 с.
10. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века / Ц. Когоутек. М. : Музыка, 1976. 367 с.
11. Крапивина И. Проблемы формообразования в музыкальном минимализме. Новосибирск, 2003. 156 с.
12. Кудряшов Ю. Характерные особенности техники и формы ранних произведений Веберна // Проблемы музыкальной науки : сб. статей. М. : Сов. композитор, 1973. Вып. 2. С. 345–371.
13. Курбатская С. Серийная музыка: Вопросы истории, теории, эстетики. М. : ТЦ Сфера, 1996. 389 с.
14. Леонтьева О. Западноевропейские композиторы XX века. М. : Музыка, 1964. 125 с.
15. Маклыгин А. Фактурные формы сонорной музыки // *Laudamus*. М., 1992. С. 129–138.
16. Пуленк Ф. Я и мои друзья. Л. : Музыка, 1977. 159 с.
17. Савенко С. И. Карлхайнц Штокхаузен // XX век. Зарубежная музыка: Очерки. Документы. М. : Музыка, 1995. Вып. 1. С. 11–36.
18. Сысоева Е. В. Симфонии А. Онеггера. М. : Музыка, 1975. 239 с.
19. Холопов Ю. Двенадцатитоновость у конца века. Музыка Эдисона Денисова // Музыка Эдисона Денисова : сб тр. – М. : МГК им. П. И. Чайковского, 1995. Вып. 11. С. 76–94.

20. Холопова В., Холопов Ю. Антон Веберн: Жизнь и творчество. М. : Сов. композитор, 1984. 319 с.
21. Шёнберг А. Письма / пер. В. Шнитке ; ред. М. Друскин, Л. Ковнацкая ; предисл. Л. Ковнацкой. СПб. : Композитор, 2001. 464 с.

2-й курс IV семестр

1. Російська музична культура 60–70-х років XIX століття. Творчість А. Рубінштейна

1. Російська музична культура 60–70-х років XIX століття.
2. Творча та громадська діяльність А. Рубінштейна. Риси стилю.
3. Характеристика оперної творчості А. Рубінштейна. Опера «Демон» – перший взірець жанру ліричної опери в російській музиці.
4. Характеристика камерно-вокальних творів А. Рубінштейна.

Рекомендована література Базова

1. Корабельникова Л. З. А. Г. Рубинштейн // История русской музыки : в 10 т. М. : Музыка, 1994. Т. 7. С. 77–126.
2. Корабельникова Л. З. Музыкальное образование // История русской музыки : в 10 т. М. : Музыка, 1989. Т. 6. С. 167–187.
3. Никитина Л. Д. История русской музыки : популярные лекции : для высш. и сред. пед. учеб. заведений. Москва : Академия, 2000. 272 с.
4. Орлова Е. М. Лекции по истории русской музыки : учебное пособие для муз. вузов. Москва : Музыка, 1979. 383 с.

Додаткова література

1. Асафьев Б. В. Их было трое... // Асафьев Б. В. Избранные труды : в 5 т. М. : Изд. АН СССР, 1954. Т. 3. С. 250.
2. Алексеев А. Д. Антон Рубинштейн. М.–Л. : Музгиз, 1945. 45 с. (Классики русской музыки).
3. А. Рубинштейн. Музыка и ее представители. СПб : Издательство «Союз художников», 2005. 160 с.
4. Баренбойм Л. Антон Григорьевич Рубинштейн. Жизнь, артистический путь, творчество, музыкально-общественная деятельность : в 2 т. Т. 1. Л. : Госиздат, 1957. 455 с.; Т. 2. Л. : Госиздат, 1962. 492 с.
5. Барутчева Э. Антон Рубинштейн и Петербургская консерватория. Три встречи // Антон Григорьевич Рубинштейн : сб. ст. СПб. : Канон, 1997. С. 27–36.

6. Гаккель Л. Масштаб Рубинштейна // Антон Григорьевич Рубинштейн : сб. ст. СПб. : Канон, 1997. С. 9–26.
7. Зинькевич Е. А. Рубинштейн. Первые оперы А. Рубинштейна в контексте смены эпох (1850-е) // Очерки по истории русской музыки. Тематический сборник научных трудов. К., 1995. С. 49–71.
8. Зинькевич Е. «Фераморс» Рубинштейна в оперном контексте 1860-х годов // Антон Григорьевич Рубинштейн : сб. ст. СПб. : Канон, 1997. С. 102–121.
9. Оссовский А. О. Антон Григорьевич Рубинштейн : некролог, РМГ, 1894, 12 // Оссовский А. О. Музыкально-критические статьи (1894–1912). Л. : Музыка, 1971. С. 20–28.
10. Побережная Г. О «Демоне» и демонизме в творческой судьбе А. Г. Рубинштейна // Антон Григорьевич Рубинштейн : сб. ст. СПб. : Канон, 1997. С. 16–27.
11. Хопрова Т. А. Антон Григорьевич Рубинштейн (1829–1894). Краткий очерк жизни и творчества. Л., Музгиз, 1963. 118 с.

2. Творчість С. Танєєва

1. Творча та громадська діяльність С. Танєєва. Риси стилю.
2. Характеристика симфонічної творчості. Симфонія с-молл.
3. Хорова творчість С. Танєєва.
4. Характеристика камерно-вокальної творчості композитора.
5. Кантатно-ораторіальна творчість С. Танєєва. Кантата «Іоанн Дамаскін».

Рекомендована література

Базова

1. История русской музыки : в 3-х томах. М. : Музгиз, 1960. Том III. 333 с.
2. Келдыш Ю. История русской музыки. М.–Л. : Музгиз, 1948. 472 с.
3. Никитина Л. Д. История русской музыки : популярные лекции : для высш. и сред. пед. учеб. заведений. Москва : Академия, 2000. 272 с.
4. Орлова Е. М. Лекции по истории русской музыки : учебное пособие для муз. вузов. Москва : Музыка, 1979. 383 с.

Додаткова література

1. Бернандт Г. С. И. Танеев. М. : Музыка, 1983. 288 с.
2. Гольденвейзер А. Б. Танеевские кантаты // Гольденвейзер А. О музыкальном искусстве : сб. ст. / ред.-сост. Д. Д. Благого. М., 1975. С. 119–120.
3. Корабельникова Л. З. Творчество С. И. Танеева. М. : Музыка, 1986. 296 с.

4. Ольхов К. Хоры а' cappella С. Танеева // Хоровое искусство. Л., 1971. Вып. 2. С. 29–53.
5. Савенко С. И. Сергей Иванович Танеев. М. : Музыка, 1985. 174 с.

3. Російська музична культура кінця ХІХ– початку ХХ ст. Творчість С. Рахманінова

1. Творчий портрет С. Рахманінова. Риси стилю.
2. Симфонічна творчість С. Рахманінова. Симфонічна поема «Дзвони».
3. Фортепіанна творчість С. Рахманінова. «Музичні моменти». «Етюдівкартини» ор. 39. Прелюдії ор. 4; ор. 23; ор. 32. Фортепіанні концерти.
4. Камерно-вокальна творчість С. Рахманінова.

Рекомендована література Базова

1. Келдыш Ю. С. В. Рахманинов // История русской музыки. М. : Музыка, 1997. Т. 10а. С. 125–133.
2. Никитина Л. Д. История русской музыки : популярные лекции : для высш. и сред. пед. учеб. заведений. Москва : Академия, 2000. 272 с.
3. Орлова Е. М. Лекции по истории русской музыки : учебное пособие для муз. вузов. Москва : Музыка, 1979. 383 с.
4. Рапацкая Л. А. История Русской музыки : от Древней Руси до «серебряного века» : учебник для пед. вузов. Москва : Владос, 2001. 384 с.

Допоміжна література

1. Алексеев А. Д. Рахманинов: Жизнь и творческая деятельность. М. : Музыка, 1964. 216 с.
2. Апетян З. А. Письма Рахманинова // Из архивов русских музыкантов. М., 1962. С. 49–75.
3. Арановский М. Г. Этюды-картины Рахманинова. М. : Музгиз, 1963. – 40 с. (Серия «Библиотека слушателя концертов»)
4. Асафьев Б. О русской природе и русской музыке // Избранные труды. М. : Изд-во АН СССР, 1955. Т. 4. С. 84–97.
5. Асафьев Б. С. В. Рахманинов // Избранные труды. М. : Изд-во АН СССР, 1954. Т. 2. С. 193–200; 280–305; 305–311.
6. Бажанов Н. Рахманинов / 2-е изд., испр. и доп. М. : Мол. гвардия, 1966. 351 с.
7. Бобыкина И. «Три русские песни» С. Рахманинова // Музыкальная жизнь. 1979. № 5. С. 15–16.
8. Брянцева В. С. В. Рахманинов. М. : Сов. композитор, 1976. 645 с.
9. Брянцева В. Н. Фортепьянные пьесы Рахманинова. М. : Музыка, 1966. 206 с.
10. Василенко С. Сергей Васильевич Рахманинов. Л. : Музгиз, 1961. 107 с.

11. Воспоминания о Рахманинове : в 2 т. / Гос. центр. музей муз. культуры им. М. И. Глинки ; сост., ред., примеч. и предисл. З. Апетян. / 3-е изд., доп. М. : Музыка, 1967. Т. 1. 509 с. Т. 2. 548 с.
12. Гивенталь И. Опера «Алеко» С. Рахманинова. М. : Музгиз, 1963. 67 с.
13. Демченко А. На рубеже столетий // Эпоха Сергея Рахманинова. Тамбов, 1998. С. 4–7.
14. Дельсон В. Чайковский и Рахманинов // Дельсон В. Святослав Рихтер. М., 1961. С. 91–99.
15. Демченко А. Творчество Рахманинова и магистрали художественного процесса его времени // Сергей Рахманинов: история и современность. Ростов н/Д : Изд-во РГК, 2005. С. 42–52.
16. Кандинский А. Симфонизм Рахманинова и его поэма «Колокола» // Советская музыка. 1973. № 6. С. 88–98.
17. Келдыш Ю. Рахманинов и его время. М. : Музыка, 1973. 467 с.
18. Музыка XX века : Очерки. Ч 1. Кн. 1 / ред. Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1976. 367 с.
19. Музыка XX века. Очерки в двух частях. Ч. 1. Кн. 2 / ред. М. Г. Арановский, Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1976. 574 с.
20. Понизовкин Ю. В. Рахманинов – пианист, интерпретатор собственных произведений. М. : Музыка, 1965. 95 с.
21. Птица К. Б. «Три русские песни» для хора и симфонического оркестра С. В. Рахманинова, соч. 41 (из опыта хормейстерской работы) // Труды Гос. муз. пед. ин-та им. Гнесиных. М., 1959. Вып. 1. С. 24–53.
22. Скафтымова Л. А. Вокально-симфоническое творчество С. В. Рахманинова и русская кантата начала XX века. СПб. : Канон, 1998. 254 с.
23. Соловцов А. А. Фортепианные концерты Рахманинова / 2-е изд., перераб. М. : Музгиз, 1961. 88 с. (Б-ка слушателя концертов).

4. Творчість О. Скрябіна

1. Риси стилю творчості О. Скрябіна.
2. Характеристика симфонічної творчості композитора. Симфонія № 3 «Божественна поема». «Поема екстазу». «Прометей».
3. Фортепіанна творчість О. Скрябіна. 24 прелюдії ор. 11. Етюд.

Рекомендована література

Базова

1. История русской музыки : в 10 т. М. : Музыка, 1997. Т. 10А : 1890–1917-е годы 541 с.

2. Никитина Л. Д. История русской музыки : популярные лекции : для высш. и сред. пед. учеб. заведений. Москва : Академия, 2000. 272 с.
3. Орлова Е. М. Лекции по истории русской музыки : учебное пособие для муз. вузов. Москва : Музыка, 1979. 383 с.

Допоміжна література

1. Благой Д. Д. Этюды Скрябина. М. : «Музыка», 1963. 62 с.
2. Левая Т. Космос Скрябина // Русская музыка и XX век: Русское музыкальное искусство в истории художественной культуры XX века / ред.-сост. М. Арановский. М. : Государственный институт искусствознания, 1998. 874 с.
3. Михайленко Л. Скрябин и стиль модерн // Музыкальная академия. 2002. №2. С. 4–8.
12. Музыка XX века : Очерки. Ч 1. Кн. 1 / ред. Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1976. 367 с.
13. Музыка XX века. Очерки в двух частях. Ч. 1. Кн. 2 / ред. М. Г. Арановский, Д. В. Житомирский. М. : Музыка, 1976. 574 с.
14. Русские композиторы: История отечественной музыки в биографиях ее творцов / сост. Л. А. Серебрякова. Челябинск : Урал Л.Т.Д., 2001. 512 с.
15. Сабанеев Л. Л. Воспоминания о Скрябине. М. : Классика-XXI, 2003. 391 с.
16. Сабанеев Л. Л. Воспоминания о Скрябине. М. : Классика-XXI, 2000. 400 с.
17. Сабанеев Л. Л. Прометей Скрябина // Синий всадник / под ред. В. Кандинского и Ф. Марка. М. : Изобразительное искусство, 1996. 192 с.

5. Творчість І. Стравінського

1. Творчий портрет І. Стравінського.
2. Характеристика балетної творчості композитора: «Петрушка», «Весна священна».

Рекомендована література

Базова

1. История зарубежной музыки. Начало XX века–сер. XX века / ред-сост. В. В. Смирнов. СПб. : Композитор, 1999. Вып. 6. 631 с.
2. История русской музыки : в 10 т. М. Т. 10в : 1890–1917. Хронограф, Кн. 2 / Е. М. Левашев и др. 2011. 1226 с.
3. Никитина Л. Д. История русской музыки : популярные лекции : для высш. и сред. пед. учеб. заведений. Москва : Академия, 2000. 272 с.
4. Орлова Е. М. Лекции по истории русской музыки : учебное пособие для муз. вузов. Москва : Музыка, 1979. 383 с.

Допоміжна література

1. Асафьев Б. Книга о Стравинском. Л. : Музыка, 1977. 277 с.
2. . Баланчин Дж. Танцевальный элемент в музыке Стравинского // И. Ф. Стравинский. Статьи. Воспоминания. М. : Советский композитор, 1985. 376 с.
5. Вершинина И. Ранние балеты Стравинского. М. : Наука, 1967. 357 с.
6. .Гливинский В. Позднее творчество И. Ф. Стравинского Донецк : «Донеччина», 1995. 192 с.
7. Друскин М. Игорь Стравинский: Личность. Творчество. Взгляды. Л.; М. : Сов. композитор, 1974. 220 с.
8. Задерацкий В. Полифоническое мышление И. Стравинского. М. : Музыка, 1980. 287 с.
9. И. Ф. Стравинский – публицист и собеседник. М. : Сов. композитор, 1988. 321 с.
10. И. Ф. Стравинский: Статьи, воспоминания. М. : Сов. композитор, 1985. 375 с.
11. И. Ф. Стравинский. Статьи и материалы. М. : Сов. композитор, 1973. 487 с.
12. Савенко С. Позднее творчество И. Ф. Стравинского. К проблеме единства стиля // Из истории русской и советской музыки : сб. ст. М. : Музыка, 1976. Вып 2. С. 243–257.
13. Смирнов И. Игорь Федорович Стравинский // История зарубежной музыки. Выпуск 6 [Электронный ресурс]. URL : <http://www.classic-music.ru/zm6.html> – Загл. с экрана.
14. Стравинский И. Диалоги. Л. : Музыка, 1971. 415 с.
15. Стравинский И. Ф. Хроника моей жизни. Л. : Музгиз, 1963. 196 с.
16. Холопова В. Н. Вопросы ритма в творчестве композиторов XX века. М. : Музыка, 1971. 303 с.
17. Ярустовский Б. Игорь Стравинский. М. : Музыка, 1982. 261 с.

6. Російська музична культура другої половини ХХ ст. Творчість А. Хачатуряна

1. Творчий портрет А. Хачатуряна.
2. Балетна творчість А. Хачатуряна. Балети «Гаяне», «Спартак».

Рекомендована література

Базова

1. Аверьянова О. Русская музыка второй половины XX века: Книга для чтения по «Музыкальной литературе». М. : РОСМЕН, 2004. 139 с.
2. История современной отечественной музыки / ред.-сост. Е. Долинская. М. : Музыка, 2001. Вып.3. (1960–1990). 656 с.
3. История отечественной музыки второй половины XX века / отв. ред. Т. Н. Левая. СПб. : Композитор, 2005. 556 с.

4. Назарова В. Т. Зарубежная и отечественная музыка XX века: учебное пособие. – СПб. : СПбГУКИ, 2008. 280 с.

Додаткова література

1. Арам Хачатурян. Жизнь и творчество / автор-сост. Д. А. Арутюнов. М. : СЛОВО/SLOVO, 2003. 256 с.
2. Арутюнов Д. А. А. Хачатурян и музыка Советского Востока: Язык, стиль, традиции : муз.-теорет. исслед. М.: Музыка, 1983. 396 с.
3. Геодакян Г. Арам Хачатурян. Ереван : Изд-во Академии наук Армянской ССР, 1972. 268 с.
4. Тигранов Г. Балеты Хачатуряна. Л. : Музыка, 1974. 142 с.
5. Хубов Г. Арам Хачатурян. Л. : Советский композитор, 1962. 440 с.
6. Шнеерсон Г. Арам Хачатурян. М. : «Советский композитор», 1960. 43 с.
7. Юзефович В. А Арам Хачатурян. М. : Сов. композитор, 1990. 295 с.

7. Творчість Е. Денисова

1. Еволюція творчого стилю Е. Денисова.
2. Характеристика симфонічної творчості композитора.
3. Впливи тенденцій ново-фольклорної лінії у вокально-симфонічній творчості Е. Денисова: «Плачі».

Рекомендована література

Базова

1. Аверьянова О. Русская музыка второй половины XX века: Книга для чтения по «Музыкальной литературе». М. : Росмэн, 2004. 139 с.
2. История современной отечественной музыки / ред.-сост. Е. Долинская. М. : Музыка, 2001. Вып.3. (1960–1990). 656 с.
3. Назарова В. Т. Зарубежная и отечественная музыка XX века: учебное пособие. – СПб. : СПбГУКИ, 2008. 280 с.

Додаткова література

1. Бараш Е. В. Концерты Эдисона Денисова // Свет. Добро. Вечность. Памяти Эдисона Денисова. Статьи, воспоминания, материалы / ред.-сост. В. Ценова. М. : МГК им. П. И. Чайковского, 1999. С. 343–368.
2. Денисов Э. Стабильные и мобильные элементы музыкальной формы и их взаимодействие // Современная музыка и проблемы эволюции композиторской техники. М. : Сов. ком-позитор, 1986. С. 112–136.
3. Мизитова А. Смысловые обертоны концерта для скрипки с оркестром Эдисона Денисова // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство : зб. ст. К., 2004. Вип. 15. С. 186–194.

4. Неизвестный Денисов. Из Записных книжек (1980/81–1986, 1995) / публ., сост., вступ. ст. и коммент. В. Ценовой. М. : Композитор, 1997. 160 с.
5. Холопов Ю., Ценова В. Эдисон Денисов. М. : Композитор, 1993. 312 с.
6. Шульгин Д. И. Признание Эдисона Денисова: по материалам бесед. М. : Композитор, 1998. 439 с.

8. Электронні ресурси

1. Алфеевская Г. С. История отечественной музыки XX века : С. С. Прокофьев, Д. Д. Шостакович, Г. В. Свиридов, А. Г. Шнитке, Р. К. Щедрин [Электронный ресурс] : учеб. пособ. для вузов по специальности «Музыкальное образование» : рек. УМО вузов РФ. Москва : ВЛАДОС-ПРЕСС, 2009. 159 с. URL : <http://www.biblioclub.ru/book/56698/>.
2. Зарубежная музыка XX века [Электронный ресурс] : учеб. пособ. ждя муз. вузов / ред., сост. и коммент. И. В. Нестьева. М. : Музыка, 1975. 256 с. URL : www.piano.ru/scores/books/muz-xx.pdf
3. История зарубежной музыки. Начало XX века – сер. XX века [Электронный ресурс] / ред-сост. В. В. Смирнов. Санкт-Петербург : «Композитор», 2001. URL : yanko.lib.ru/books/music/hist_zar_music_6_cons_f-a.htm
4. История зарубежной музыки XX век [Электронный ресурс] / ред. Гаврилова Н. А. М.: 2005. 576 с. URL : <http://www.alleng.ru/d/art/muz084.htm>
5. История русской музыки : в десяти томах. Т. 10 В. Кн. 1 1890–1917. [Электронный ресурс] : хронограф : сводный обзор русской музыкальной культуры / науч. ред. Е. М. Левашев; Государственный институт искусствознания. Электрон. текстовые дан. М. : Языки славянских культур, 2011. 968 с. 1 файл в формате PDF. Режим доступа : 1910. 61.
6. История русской музыки : в десяти томах. Т. 10В. Кн. 2 1890–1917 [Электронный ресурс] : хронограф : сводный обзор русской музыкальной культуры / науч. ред. Е. М. Левашев; Государственный институт искусствознания. Электрон. текстовые дан. М. : Языки славянских культур, 2011. 1232 с. 1 файл в формате PDF. Режим доступа : 1911.
7. Каранькова Ю. Н. История зарубежной музыки до начала XIX века [Электронный ресурс] : учебно-метод. пособие для студентов музыкально-пед. спец. Витебский гос. ун-т им. П. М. Машерова. Электрон. текстовые дан. Витебск : ВГУ им. П. М. Машерова, 2006. (1файл: 0,6 Мб). Режим доступа : свободный. Загл. с экрана.
8. Конен В. История зарубежной музыки. Вып. 3. С 1789 года до середины XIX века. Издание пятое [Электронный ресурс]. М.: Музыка, 1981. 534 с. URL :

<http://www.musicfancy.net/ru/music-history/135>

9. Корабельникова Л. История русской музыки Т. 7. [Электронный ресурс]. URL :

<https://lib.rmvoz.ru/bigzal/irm/7/vved.>

10. Куреляк А. А. Русские композиторы 19 века [Электронный ресурс]. Москва : Директ-Медиа, 2012. 580 с. URL : <http://www.biblioclub.ru/book/93199/>.

11. Ливанова Т. Л История западноевропейской музыки до 1789 года [Электронный ресурс] : учебник. В 2-х т. Т. 1. По XVIII век. / 2- е изд., перераб. и доп. М. : Музыка, 1983. 696 с. URL :

glierinstitute.org/ukr/study-materials/1/livanova1.pdf

12. Рапацкая Л. История русской музыки. От Древней Руси до «серебряного века» [Электронный ресурс] URL : <https://books.google.com.ua/books?isbn=5040318979>

13. Отечественная музыка XX века. Документы. События. Факты (1917–1958) [Электронный ресурс] : учебное пособие для студентов музыкального факультета очной и заочной форм обучени / сост. О. Ю. Колпецкая. ФГБОУ ВПО «Красноярский государственный Институт музыки и театра». Электрон. текстовые дан. Красноярск, 2012. 55 с. 1 файл в формате PDF. Режим доступа : 1605 . 103.

14. Отечественная музыка XX века. Документы. События. Факты (1917–1958) [Электронный ресурс] : учебное пособие для студентов музыкального факультета очной и заочной форм обучения / сост. О. Ю. Колпецкая ФГБОУ ВПО «Красноярский государственный Институт музыки и театра». Красноярск, 2012. 55 с. 1 файл в формате PDF. Режим доступа : 1605.

9. Питання для самоконтролю з дисципліни 2-й курс III семестр

Історія західноєвропейської музики

1. Перерахуйте основні засоби музичної виразності.
2. Дайте визначення поняттю «стиль».
3. Розкрийте особливості музичної культури країн Стародавнього Сходу.
4. Охарактеризуйте історичні та соціальні умови розвитку музичної культури Стародавньої Греції та Риму.
5. Охарактеризуйте історичні, соціальні умови епохи Середньовіччя та Відродження.
6. Перерахуйте культові жанри епохи Середньовіччя і Відродження.
7. Охарактеризуйте особливості музичної мови в григоріанському хоралі.
8. Охарактеризуйте творчість провідних поліфонічних шкіл доби Відродження.

9. Назвіть культові жанри у творчості Дж. Палестрини, Н. Маренціо, К. Джезуальдо.
10. Охарактеризуйте наступні світські жанри епохи Відродження: канцони, балади, фроттоли, вілланелли.
11. Визначте антиномії барокового світовідчуття та їх вивлення у музичному мистецтві.
12. Окресліть жанровий спектр доби Бароко.
13. Окресліть стильові особливості барокової опери.
14. Розкрийте особливості італійських оперний шкіл (флорентійської камерати, римської, венеціанської, мантуанської, неаполітанської).
15. Розкрийте стильові особливості опери Г. Перселла «Дідона і Еней».
16. Окресліть характерні особливості ліричної трагедії Ж.-Б. Люллі.
17. Окресліть жанровий спектр доби Бароко.
18. Визначте характерні риси жанру барокового концерту.
19. Розкрийте творчий портрет Й.-С. Баха.
20. Розкрийте особливості культових жанрів Й.-С. Баха.
21. Охарактеризуйте органну творчість Й.-С. Баха.
22. Розкрийте значення «Італійського концерту» та «ДТК» для розвитку клавірної музики в епоху Класицизму.
23. Розкрийте провідні естетичні принципи композиторів віденської класичної школи.
24. Назвіть основні положення оперної реформи Х.-В. Глюка.
25. Творчий портрет В.-А. Моцарта.
26. Охарактеризуйте образну концепцію в опері «Весілля Фігаро» В.-А. Моцарта.
27. Розкрийте жанрові особливості опери «Дон-Жуан» В.-А. Моцарта.
28. Визначте жанрові особливості симфонії.
29. Розкрийте структуру сонатно-симфонічного циклу.
30. Проаналізуйте танцювальні жанри в симфонії № 103 Й. Гайдна.
31. Розкрийте образну сферу Симфонії № 41 В.-А. Моцарта.
32. Творчий портрет Л. Бетховена.
33. Розкрийте сюжетну фабулу Симфонії № 5 Л. Бетховена.
34. Розкрийте новаторські риси Симфонії № 9 Л. Бетховена.
35. Визначте історичні та соціальні передумови виникнення Романтизму.
36. Розкрийте особливості періодизації епохи Романтизму.
37. Назвіть основні періоди в розвитку музичного романтизму.
38. Дайте визначення поняттю «програманість».
39. Дайте визначення жанру романтичної мініатюри.
40. Перерахуйте танцювальні жанри, що становлять основу романтичної інструментальної мініатюри.
41. Творчий портрет Ф. Шуберта.

42. Розкрийте особливості музичної мови мазурок Ф. Шопена.
43. Визначте коло образів у «Незавершеній симфонії» Ф. Шуберта.
44. Охарактеризуйте «Фантастичну симфонію» Г. Берліоза.
45. Охарактеризуйте жанр романтичної поеми у творчості Ф. Ліста.
46. Охарактеризуйте образну концепцію опери К - М. Вебера «Фрайшютц».
47. Розкрийте основні положення оперної реформи Р. Вагнера.
48. Розкрийте особливості музичної драматургії в опері Ж. Бізе «Кармен».
49. Дайте визначення імпресіонізму як напрямку в живописі, літературі та музиці.
50. Визначте основні витоки музичного імпресіонізму.
51. Творчий портрет К. Дебюссі.
52. Обґрунтуйте зв'язок французького музичного імпресіонізму з мистецтвом інших країн.
53. Проаналізуйте симфонічний цикл «Ноктюрни» К. Дебюссі.
54. Розкрийте особливості музичної мови фортепіанної творчості К. Дебюссі.
55. Визначте роль і місце балету М. Равеля «Дафніс і Хлоя» в імпресіоністичній естетиці жанру.
56. Охарактеризуйте основні стильові напрями розвитку західноєвропейської музики ХХ століття.
57. Розкрийте особливості музичного експресіонізму ХХ століття.
58. Охарактеризуйте поєднання класичних, романтичних і експресіоністичних рис у творчості Г. Малера.
59. Визначте своєрідні риси сонатно-симфонічного циклу в творчості Г. Малера.
60. У чому полягає значення творчості Р. Штрауса для світової музичної культури?
61. Визначте місце і роль жанру симфонічної поеми у творчості Р. Штрауса.
62. Охарактеризуйте різні типи опер Р. Штрауса.
63. Назвіть композиторів нововіденської школи.
64. Розкрийте особливості музичної мови та вокальних форм в опері «Воцек» А. Берга.
65. Розкрийте особливості музичної мови мелодрами «Місячний П'єро» А. Шенберга.
66. Дайте визначення поняттю «неокласицизм».
67. Чому П. Хіндеміт вважають центральною постаттю німецької музики ХХ століття?
68. Охарактеризуйте неокласичні тенденції в різних видах мистецтва.
69. Назвіть композиторів французької школи «Шести».
70. Розкрийте особливості драматургії балету «Створення світу» Д. Мійо.

71. Розкрийте особливості симфонізації джазу на прикладі «Рапсодія в стилі блюз» Дж. Гершвіна.
72. Розкрийте особливості опери «Поргі і Бесс» Дж. Гершвіна.
73. Охарактеризуйте оперну творчість К. Орфа.
74. Які тенденції розвитку оперного мистецтва втілені в творчості Б. Бартока?
75. Розкрийте особливості балетної драматургії у творчості композитора.
76. Назвіть і розкрийте нові прийоми композиторської техніки в творах Б. Бартока.
77. Розкрийте характерні риси творчості В. Лютославського
78. Назвіть основні риси музичного авангардизму, які проявилися в творчості К. Пендерецького.
79. У чому полягає значення діяльності творчого об'єднання «Молода Польща»?

2-й курс IV семестр

1. Розкрийте музичні особливості, художню значущість і національну самобутність знаменного співу на Русі.
2. Назвіть витoki й основні змістовні аспекти музичної культури Московської Русі.
3. Зробіть висновки, стосовні основних напрямів розвитку музичної культури Давньої Русі.
4. Розкрийте основні напрями розвитку музичної культури Київської Русі.
5. Розкрийте особливості музичної культури Русі в період феодального роздроблення.
6. Розкрийте значення музичної культури Московської Русі для розвитку мистецтва російського бароко.
7. Охарактеризуйте витoki російської національної композиторської школи XVIII століття.
8. Розкрийте особливості оперного жанру як провідного в російській музичній культурі XVIII століття.
9. У чому проявляється зв'язок російської професійної музичної творчості XVIII ст. з італійською та французькою культурами?
10. Окресліть жанровий спектр творчості Є. І. Фоміна, В. А. Пашкевича та І. Є. Хандошкіна.
11. Розкрийте спадкоємність творчості перших російських класиків (М. І. Глінки, О. С. Даргомижського) стосовно попередньої російської музики.
12. Розкрийте основні напрями розвитку романсового творчості О. О. Аляб'єва, О. Є. Варламова, О. Л. Гурильова.
13. Охарактеризуйте внесок О. М. Верстовського у розвиток романтичної російської опери.

14. Охарактеризуйте риси класико-романтичної доби, розмаїття російських національних витоків і фольклорних традицій інших країн у творчості М. Глінки.
15. Розкрийте жанрово-картинний характер симфонічних творів М. Глінки та основу його музичної мови.
16. У чому виявляється суть симфонізації оперних форм у М. Глінки?
17. Доведіть вплив оперної драматургії М. Глінки на подальший розвиток російського музичного театру.
18. У чому полягає значення романсової творчості М. Глінки в історії російської музики?
19. Розкрийте основні риси музичного стилю О. Даргомижського.
20. Охарактеризуйте основні напрями творчості композитора як першого представника критичного реалізму в російській музиці.
21. Розкрийте новаторство О. Даргомижського в галузі речитативу.
22. Обґрунтуйте новаторство композитора як основоположника психологічного оперного жанру в російській класичній музиці.
23. Розкрийте різноманітність жанрів у камерно-вокальній творчості О. Даргомижського.
24. Які творчі напрями виникли в російській музичній культурі у другій половині ХІХ століття?
25. Охарактеризуйте роль М. Балакірева в творчій співдружності «Могуча кучка».
26. Які особливості творчості М. Балакірева в галузі музичної фольклористики, вокальної, фортепіанної та симфонічної творчості?
27. Назвіть основні риси музичного стилю і жанрове розмаїття творчості О. Бородіна.
28. Охарактеризуйте новизну музичної мови О. Бородіна.
29. Розкрийте значення російської класичної симфонії О. Бородіна в системі загальноєвропейської музичної культури.
30. Розкрийте особливості оперної естетики О. Бородіна.
31. У чому полягає трагедійність творчості М. Мусоргського?
32. Які новаторські риси музичного стилю М. Мусоргського?
33. У чому виявляється новаторство М. Мусоргського в галузі жанру опери?
34. Охарактеризуйте психологічну багатогранність людських характерів, розкритих у творчості М. Мусоргського.
35. Розкрийте особливості зрілого композиторського стилю М. Мусоргського в сюїті «Картинки з виставки».
36. Розкрийте основні риси музичного стилю і принципи оперної драматургії М. Римського-Корсакова.
37. Розкрийте основу музичної мови М. Римського-Корсакова.
38. Окресліть жанровий спектр музичної творчості М. Римського-Корсакова.

39. Розкрийте особливості оркестровки М. Римського-Корсакова та її значну роль у формоутворенні.
40. У чому виявляється спадкоємність та новаторство в симфонічній творчості М. Римського-Корсакова?
41. Розкрийте основну образну сферу в музичній творчості композитора.
42. Обґрунтуйте співвідношення драматичного і музичного начала в трактуванні оперного жанру.
43. У чому полягає демократизм творчості П. Чайковського?
44. Охарактеризуйте світове значення і вплив творів П. Чайковського на розвиток світової музичної культури.
45. Розкрийте спадковість музичної творчості А. Лядова з традиціями «Могучої кучки».
46. У чому полягає вплив російської селянської пісні на музичне мистецтво А. Лядова?
47. Розкрийте основу музичної мови А. Лядова.
48. Програмність симфонічного творчості А. Лядова як провідного принципу.
49. У чому полягає значення фортепіанної творчості А. Лядова?
50. Охарактеризуйте національні джерела музичної творчості О. Глазунова при відносно опосередкованому використанні фольклорних елементів.
51. У чому полягає спадкоємність музичної творчості О. Глазунова з традиціями «Могучої кучки» і московської школи?
52. Доведіть зв'язок балетного творчості О. Глазунова з традиціями П. І. Чайковського.
53. Охарактеризуйте риси музичної мови С. Танєєва в контексті російської та західноєвропейської художньої культури епохи.
54. Назвіть основні образні сфери в музичній творчості С. Танєєва.
55. Доведіть зв'язок хорової творчості С. Танєєва з поліфонією строгого стилю.
56. Розкрийте значення педагогічної діяльності С. Танєєва.
57. У чому проявляється філософська основа музичного світогляду О. Скрябіна?
58. Назвіть основні жанри, представлені в творчості О. Скрябіна.
59. У чому проявився новаторський характер музичного стилю О. Скрябіна?
60. У чому виявляються традиції романтизму і новаторський характер музичного стилю композитора?
61. Який вплив мало музичне мистецтво С. Танєєва на ідейне спрямування творчості О. Скрябіна?
62. Чи існує зв'язок новаторства композиторської творчості О. Скрябіна з процесом розвитку російської музики в цілому?
63. Визначте основні риси музичного стилю С. Рахманінова.
64. У чому проявляється своєрідність музичної мови С. Рахманінова?

65. Який вплив лірико-епічного симфонізму С. Рахманінова на розвиток російської музичної культури?
66. Доведіть спадкоємність музичної творчості С. Рахманінова з музичною творчістю П. Чайковського.
67. Окресліть жанровий спектр творчості С. Рахманінова.
68. Охарактеризуйте стильовий плюралізм музики 20-х років ХХ століття.
69. Які традиції найбільше проявилися у творчості І. Стравінського?
70. У чому виражається «творчий універсалізм» І. Стравінського?
71. Обґрунтуйте, в чому полягає новаторство музичної мови І. Стравінського?
72. Розкрийте російські національні риси творчості композитора.
73. Обґрунтуйте, в чому полягає еволюція стилю І. Стравінського?
74. Розкрийте основні принципи балетної драматургії композитора.
75. Охарактеризуйте основні риси музичного стилю М. Мясковського.
76. Доведіть спадковість музичної творчості М. Мясковського з традиціями московської та петербурзької шкіл російської класики.
77. Розкрийте особливості симфонічного творчості М. Мясковського.
78. Охарактеризуйте жанрову універсальність творчості С. Прокоф'єва.
79. У чому проявилися риси неокласицизму в творчості С. Прокоф'єва?
80. Охарактеризуйте риси творчого стилю С. Прокоф'єва.
81. Розкрийте основні образні сфери в музиці Д. Шостаковича?
82. Охарактеризуйте основні принципи музичного стилю Д. Шостаковича.
83. Окресліть жанровий спектр творчості Д. Шостаковича.
84. У чому полягає новаторство музичної мови Д. Шостаковича?
85. У чому виявляється особливість стильового перелому в музиці 60–90-х років ХХ століття?
86. Розкрийте особливості музичної мови та жанрові витоки творчості Г. Свиридова.
87. У чому полягають особливості пісенної мови Г. Свиридова?
88. Які прийоми і види хорової техніки він використовує в своїй творчості?
89. Чи відбувається в творчості композитора відродження багатоголосих традицій російської хорової культури?
90. У чому полягає новаторство музичної мови Р. Щедріна?
91. Розкрийте принципи балетної драматургії в творчості.
92. Розкрийте значення поліфонічного мислення Р. Щедріна для розвитку російської музичної культури?
93. Чому В. Гавриліна називають «представником напряму «нова фольклорна хвиля»?
94. Охарактеризуйте особливості вокального та вокально-інструментального циклів В. Гавриліна.
95. Як у музиці композитора поєднуються різні інтонаційні пласти? Які наспіви та хорові прийоми він використовує?
96. Розкрийте поняття «медитативність драматургії» у творчості композитора А. Шнітке.

97. Охарактеризуйте основні прояви полістилістики у творчості А. Шнітке.
98. Розкрийте специфіку симфонічної творчості А. Шнітке.
99. Розкрийте особливості музичної мови композитора.
100. У чому полягає значення поліфонічного мислення композитора для розвитку вітчизняної музичної культури?
101. Окресліть жанровий спектр творчості А. Хачатуряна.
102. Розкрийте особливості драматургії балетів «Гаяне» та «Спартак» А. Хачатуряна.
103. У чому виявляється еволюція творчого стилю Е. Денисова?
104. Розкрийте жанрово-стильові особливості творчості Е. Денисова.

**10. Список музичних творів для самостійного прослуховування
(у повному варіанті), відео-, онлайн перегляду
2-й курс III семестр**

1. К. Монтеверді. Опера «Орфей».
2. Г. Перселл. Опера «Дідона і Еней».
3. А. Вівальді. Цикл концертів «Пори року». Концерт №1
4. В. Бьорд. «Візник насвистує».
5. В. Бьорд. «Флейта і барабан» з циклу «Битва».
6. Ж.-Ф.Рамо. «Курка».
7. Ж.-Ф.Рамо. «Тамбурин»
8. Ф. Куперен. «Сестра Моніка».
9. Д. Скарлатті. Соната D-dur.
10. Т. Альбіноні. Adagio для органу і струнних.
11. Г.-Ф.Гендель. Ораторія «Самсон».
12. Г.-Ф.Гендель. Клавирна сюїта № 7 g-moll.
13. Г.-Ф.Гендель. Concerto grosso g-moll.
14. Й.-С. Бах. Токата і фуга d-moll.
15. Й.-С. Бах. Добре темперований клавир (ДТК).
16. Й.-С. Бах. Італійський концерт.
17. Й.-С. Бах. Меса h- moll.
18. Й.-С. Бах. Бранденбурзький концерт №1.
19. Й.-С. Бах. Страсті за Матфеєм.
20. Х.-В. Глюк. Опера «Орфей і Евридіка».
21. Й. Гайдн. Симфонія №103 «З тремоло литавр» Es-dur.
22. Й. Гайдн. Ораторія «Пори року».
23. В.-А. Моцарт Опера «Весілля Фігаро».
24. В.-А. Моцарт Опера «Дон Жуан».
25. В.-А. Моцарт Симфонія № 40 g-moll.
26. В.-А. Моцарт. Соната № 11 A-dur.
27. В.-А. Моцарт. Реквієм.
28. В.-А. Моцарт. Симфонія № 41 «Юпітер» C-dur.
29. В.-А. Моцарт. Фантазія c-moll.

- 30.Л. Бетховен. Соната № 8 «Патетична» c-moll.
- 31.Л. Бетховен. Соната № 14 «Місячна» cis-moll.
- 32.Л. Бетховен. Соната №23 «Апассіоната» f-moll.
- 33.Л. Бетховен. Симфонія № 5 c-moll.
- 34.Л. Бетховен. Симфонія № 9 d-moll.
- 35.Ф. Шуберт. «Серенада».
- 36.Ф. Шуберт. «Баркарола».
- 37.Ф. Шуберт. Пісня «Форель».
- 38.Ф. Шуберт. Балада «Лісовий цар»
- 39.Ф. Шуберт. Вокальний цикл «Прекрасна мельниківна».
40. Ф. Шуберт. Вокальний цикл «Зимовий шлях»
41. Ф. Шуберт. Симфонія № 8 «Незавершена» h-moll.
- 42.Ф. Шуберт. Музичний момент f-moll (op. 94, № 3).
- 43.Ф. Шуберт. Музичний експромт Es-dur (op. 90, № 2).
- 44.К. М. Вебер. Опера «Чарівний стрілець».
- 45.Дж. Россіні. Опера «Севільський цирульник».
- 46.Ф. Мендельсон. Скрипковий концерт мі-мінор.
- 47.Ф. Мендельсон. Увертюра «Сон в літню ніч».
- 48.Ф. Мендельсон. «Пісні без слів».
- 49.Ф. Мендельсон. Симфонія № 4 «Шотландська».
50. Р. Шуман «Любов поета».
51. Ф. Шопен Мазурки F-dur, op. 68, № 3., C- dur, op. 24, № 2., a-moll, op. 68, № 2., Мазурка a-moll, op. 17, № 4..
52. Ф. Шопен Полонез A-dur, op. 40 № 1., Полонез es-moll, op.26 № 2., Полонез As-dur, op. 53.
53. Ф. Шопен Ноктюрн F-dur, op. 15, № 1., Ноктюрн Fis-dur, op. 15, Ноктюрн c-moll, op. 48, № 1.
54. Ф. Шопен Етюд C-dur, op. 10, № 1., Етюд E- dur, op. 10, № 3., Етюд Ges-dur, op. 10 № 5., Етюд c-moll, op. 10, № 12. Революційний., Етюд a-moll, op. 25, № 11.
55. Ф. Шопен Прелюдія № 1, C- dur., Прелюдія № 2, a –moll., Прелюдія № 3, G-dur, Прелюдія № 4, e –moll., Прелюдія № 6, h –moll., Прелюдія № 7, A-dur., Прелюдія № 8, fis –moll., Прелюдія № 15, Des-dur, Прелюдія № 20, c-moll., Прелюдія № 24, d-moll.
56. Ф. Шопен Вальс Es-dur, op. 18., Вальс a-moll, op. 34, № 2, Вальс cis-moll, op. 64, № 2., Вальс h-moll, op. 69, № 2.
57. Ф. Шопен Балада № 1
- 58.Ф. Шопен Соната № 2., Скерцо № 2
- 59.Ф. Шопен Концерт № 1
- 60.Г. Берліоз. Фантастична симфонія.
61. Ф. Ліст Угорська рапсодія № 2.
- 62.Ф. Ліст-Дж.Верді Ріголетто. Парафраза.
- 63.Ф. Ліст Прелюди.
- 64.Ф. Ліст Соната b-moll.

65. Р. Вагнер «Лоенгрін».
66. Р. Вагнер «Тангейзер». Увертюра.
67. Р. Вагнер «Валькірія». Політ валькірій
68. Р. Вагнер «Загибель богів». Траурний хід на смерть Зігфріда.
69. Й. Брамс Симфонія № 4 e-moll.
70. Й. Брамс Рапсодія h-moll, ор. 79, № 1.
71. Й. Брамс Угорський танець № 1, g-moll
72. Й. Брамс Угорський танець № 6, Des-dur.
73. Дж. Верді «Ріголетто».
74. Дж. Верді «Аїда».
75. Ш. Гуно «Фауст».
76. Ж. Бізе «Кармен».
77. Ж. Бізе «Арлезіанка»
78. Б. Сметана. Влтава.
79. А. Дворжак. Симфонія № 9 e-moll.
80. А. Дворжак. Слов'янський танець ор 46, № 2 e-moll.
81. Е. Гріг Концерт для фортепіано з оркестром.
82. Е. Гріг Пер Гюнт.
83. Е. Гріг Ліричні п'єси.
84. К. Дебюссі Фортепіанний цикл «Прелюдії».
85. К. Дебюссі «Післяполудневий відпочинок фавна».
86. К. Дебюссі Симфонічний триптих «Ноктюрни».
87. М. Равель. «Болеро».
88. Дж. Пуччіні «Тоска».
89. А. Шенберг вокальний цикл "Місячний П'єро".
90. А. Берг «Воццек».
91. П. Хіндеміт Симфонія «Гармонія світу».
92. П. Хіндеміт фортепіанний цикл «Ludus Tonalis».
93. К. Орф Сценічна кантата «Карміна Бурана».
94. Б. Барток Опера «Замок герцога Синьої Бороди».
95. Б. Барток Фортепіанний цикл «Мікрокосмос».
96. Дж. Гершвін «Рапсодія в стилі блюз».
97. Дж. Гершвін Опера «Поргі і Бесс».
98. А. Онеггер Симфонічна поема «Пасифік 231».
99. А. Онеггер Монодрама «Людський голос».
100. Б. Бріттен «Військовий реквієм».
101. В. Лютославський «Маленька сюїта».
102. К. Пендерецький «Плач за жертвами Хіросіми» для камерного оркестру та 52 струнних інструментів.
103. К. Пендерецький «Розриви площин», "Поліформія".
104. О. Мессіан «Каталог птахів».
105. К. Штокгаузен «Знаки зодіаку».
106. К. Штокгаузен Етюд I і Етюд II.
107. К. Штокгаузен П'єса для фортепіано XI.

108. П. Шеффер Сюїта для чотирнадцяти інструментів.
109. Я. Ксенакіс «Метастазис» («Перехід») для 61 інструмента.
110. Д. Лігет «Атмосфери» для оркестру.
111. С. Рейч «Drumming» для 4 бонго, 3 маримбофонів, 3 гlockenspielів, чоловічих та жіночих голосів.
112. М. Кагель композиція "Людвіг ван" для інструментального ансамблю.

2-й курс IV семестр

1. Камерно-вокальна творчість композиторів-сучасників М. Глінки – О. Аляб'єва, О. Варламова, О. Гурильова.
2. Симфонічна поема «Тамара» М. Балакірева.
3. Камерно-вокальна творчість М. Балакірева.
4. Увертюра-фантазія «Ромео і Джульєтта» П. Чайковського.
5. Симфонії № 4, № 6 П. Чайковського.
6. Опері «Євгеній Онєгін», «Пікова дама» П. Чайковського.
7. Симфонічні картини «Баба Яга», «Кікімора», «Чарівне озеро», «Вісім народних пісень для оркестру» А. Лядова.
8. Симфонії № 5, № 21, № 27 М. Мясковського.
9. Симфонія № 1 (1918), Симфонія № 7 (1952) С. Прокоф'єва.
10. Симфонія № 4 (1935–1936); Симфонія № 5 1937); Симфонія № 14 (1969) Д. Шостаковича.
11. Опера «Катерина Ізмайлова Д. Шостаковича.
12. Кантати «Курські пісні», «Дерев'яна Русь» Г. Свиридова.
13. Хори а сарелла Г. Свиридова.
14. Поема «Воєнні листи», хорова симфонія «Передзвони» В. Гавриліна.
15. Камерно-вокальна творчість В. Гавриліна. Цикли «Німецькі зошити», «Руський зошит».
16. Симфонії № 1, № 2, № 3, № 4 А. Шнітке.
17. Концерт для альту з оркестром А. Шнітке.
18. Балети «Коник Горбоконики», «Кармен сюїта», «Анна Кареніна» Р. Щедріна.
19. Фортепіанна творчість Р. Щедріна. Прелюдії і фуги.
20. Опера «Демон» А. Рубінштейна.
21. Камерно-вокальна творчість А. Рубінштейна.
22. С. Танєєв Симфонія с-молл.
23. С. Танєєв Кантата «Іоанн Дамаскін».
24. О. Скрейбін Симфонія № 3 «Божественна поема». «Поема екстазу». «Прометей».
25. О. Скрейбін 24 прелюдії ор. 11. Етюдів.
26. І. Стравінський балети «Петрушка», «Весна священна».
27. А. Хачатурян балети «Гаяне», «Спартак».

28.Е. Денисов опера «Плачі».

11. Тематика для написання рефератів 2-й курс III семестр

1. Історичне значення епохи Середньовіччя.
2. Новітні явища в культурі Високого Середньовіччя.
3. Творчість трубадурів. Загальна характеристика.
4. Ранньохристиянська візантійська монодія.
5. Тип співу в догригоріанському церковному співі в юбіляціях та алілуя.
6. Мадригал як новітнє явище в культурі XVI ст.
7. Клавесинні школи XVII ст. Проблема визначення стилю.
8. Естетика класицизму: основні етапи становлення та розвитку.
9. «Оперні війни» XVIII ст. та центральні настанови розвитку жанру.
10. Погляди Ж.-Ж. Руссо на перспективи розвитку французької опери.
11. Загальний рух розвитку італійської опери XVIII ст.
12. Ранні роки життя В.-А.Моцарта. Європейські маршрути та творчі контакти.
13. Специфіка музичного мислення Л. Бетховена. Камерно-інструментальні жанри.
14. Симфонії Л. Бетховена як підсумок художньо-естетичних ідей епохи Класицизму.
15. Основні причини формування нової жанрової системи в епоху романтизму.
16. «Незавершена» симфонія Ф. Шуберта і принципи романтичної естетики. Новаторський підхід до жанру. Засоби музичної виразності.
17. Романтичні тенденції в німецькому оперному мистецтві на прикладі творчості К.-М. Вебера.
18. Симфонічна творчість Ф. Мендельсона. «Шотландська» та «Італійська» симфонії.
19. Музично-критична діяльність Р. Шумана.
20. Опера «Норма» В. Белліні.
21. Оперна творчість Ф.-А. Буальдьє та Д.-Ф. Обера.
22. Симфонічна творчість Г. Берліоза. «Траурно-тріумфальна» симфонія.
23. Оперна творчість С. Монюшка.
24. «Фаустівська» тематика у творчості Ф. Ліста.
25. Особливості музичної мови Р. Вагнера.
26. Особливості французької ліричної опери. «Фауст» Ш. Гуно.
27. Симфонічна творчість Ж. Бізе. Оркестрові сюїти «Арлезіанка».
28. Симфонічна творчість С. Франка.

29. Оперна творчість Дж. Пуччіні. «Мадам Баттерфлай».
30. Оперна творчість Б. Сметани.
31. Камерно-інструментальна творчість А. Дворжака.
32. Традиції та новаторство фортепіанної творчості Е. Гріга.
33. Особливості естетики імпресіонізму.
34. Музично-сценічні твори К. Дебюссі.
35. Оперна та балетна творчість М. Равеля.
36. Симфонічна творчість Г. Малера.
37. Жанрово-стильові особливості оперної творчості Р. Штрауса.
38. Вокальний цикл «Місячний П'єро» А. Шенберга.
39. Скрипковий концерт А. Берга.

2-й курс IV семестр

1. Знаменний розспів та древньоруський іконопис – види середньовічного канонічного мистецтва.
2. Характеристика древньоруських «дійств» як перших професійних театральних вистав.
3. Російське клавірне мистецтво XVIII– початку XIX ст.
4. Російська гітарна музика другої половини XVIII– початку XIX ст.
5. Симфонічні твори М. Глінки та традиції драматичного симфонізму в російській музиці.
6. «Вальс-фантазія» М. Глінки та традиції російської лірико-драматичної симфонії.
7. Симфонічні та театральні твори О. Аляб'єва.
8. Струнне тріо в російській музиці XIX ст.
9. Фортепіанна творчість А. Рубінтейна та західноєвропейський романтизм.
10. Іспанська тема в симфонічних творах російських композиторів (на прикладі «Ночі в Мадриді» М. Глінки та «Іспанського капричіо» М. Римського-Корсакова).
11. Фортепіанна творчість А. Лядова.
12. Театральність і фольклоризм як прояв специфіки мислення І. Стравінського.
13. Камерно-інструментальна творчість М. Мясковського.
14. Особливості музичної мови та оперних форм у творчості Д. Щостаковича.
15. Фортепіанна творчість А. Хачатуряна.
16. Творча та музикознава діяльність Е. Денисова.
17. Характеристика симфонічної творчості Е. Денисова.
18. Новаторські риси музичної мови та драматургії у кантаті «Плачі» для сопрано, фортепіано та ударних на російські народні тексти Е. Денисова.
19. Оперна творчість Е. Денисова. Опера «Піна днів».

12. Екзаменаційні питання з курсу «Історія світової музики»

2-й курс III семестр

1. Музична культура Стародавнього Світу.
2. Музична культура Стародавнього Сходу: Єгипет, Індія, Китай.
3. Музичне мистецтво античної Греції і Риму.
4. Музичне мистецтво епохи Середньовіччя.
5. Музична культура епохи Відродження.
6. Становлення і розвиток оперного мистецтва у Західній Європі XVII–XVIII століть.
7. Інструментальна музика XVII –XVIII століть.
8. Музичне мистецтво епохи Бароко. Творчість Й.-С. Баха та Г.-Ф. Генделя.
9. Основні тенденції розвитку форм і жанрів професійної інструментальної музики XVIII століття. Передумови виникнення віденської класичної школи. Основні риси віденського класичного стилю.
10. Еволюція жанру симфонії утворчості Й. Гайдна та В.-А. Моцарта.
11. Особливості стилю фортепіанних сонат Й. Гайдна та В.-А. Моцарта.
12. Ораторіальна творчість Й. Гайдна. Ораторія "Пори року".
13. Культурні жанри у творчості В.-А. Моцарта. "Реквієм".
14. Оперні реформи Х. В. Глюка та В.-А. Моцарта.
15. Музичне мистецтво Великої Французької революції (1789). Симфонічна та фортепіанна творчість Л. Бетховена.
16. Романтизм у літературі та музиці.
17. Вокальна та інструментальна творчість Ф. Шуберта.
18. Музично-критична діяльність та композиторська творчість Р. Шумана.
19. Просвітницька діяльність та композиторська творчість Ф. Мендельсона.
20. Німецька романтична опера першої половини XIX століття. Опера творчість К. М. Вебера.
21. Італійська романтична опера першої половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Дж. Россіні, В. Белліні та Г. Доніцетті.
22. Французька романтична опера першої половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Дж. Мейєрбера.
23. Симфонічна творчість Г. Берліоза. Риси програмного симфонізму. Характеристика «Фантастичної симфонії Г. Берліоза.
24. Угорська музична культура XIX століття. Ф. Ліст – основоположник угорської національної композиторської школи. Програмний симфонізм Ф. Ліста. Характеристика симфонічної та фортепіанної творчості Ф. Ліста.
25. Музична культура Польщі XIX століття. Риси стилю творчості Ф. Шопена. Фортепіанні твори малої й великої форм Ф. Шопена.

26. Музична культура другої Німеччини половини XIX століття. Сутність оперної реформи Р. Вагнера.
27. Музична культура Австрії другої половини XIX століття. Характеристика вокальної, фортепіанної та симфонічної творчості Й. Брамса.
28. Формування жанру ліричної опери у французькій музичній культурі другої половини XIX століття. Оперна творчість Ж. Бізе.
29. Музична культура Італії другої половини XIX століття. Принципи оперної драматургії Дж. Верді. Оперні «Ріголетто», «Травіата», «Аїда».
30. Чеська музична культура XIX століття. Б. Сметана та А. Дворжак – класики чеської музичної культури.
31. Норвезька музична культура XIX століття. Е. Гріг – основоположник норвезької музичної класики. Особливості стилю. Характеристика фортепіанної, вокальної та симфонічної творчості Е. Гріга.
32. Шляхи розвитку західноєвропейської музики кінця XIX–початку XX століть. Імпресіонізм в образотворчому мистецтві і музиці. Сутність імпресіонізму як творчого методу. Фортепіанна та симфонічна творчість К. Дебюссі. Загальна характеристика творчості М. Равеля.
33. Філософсько-естетична основа веризму та його представників у літературі та музиці. Характеристика оперної творчості Р. Леонкавалло, П. Масканьї, Дж. Пуччіні.
34. Основні положення естетики експресіонізму в музичному мистецтві. Творчість композиторів ново-віденської школи (А. Шенберг, А. Берг).

2-й курс IV семестр

1. Музична культура Київської Русі.
2. Музична культура Русі в період феодальної роздрібненості.
3. Музична культура Московської Русі.
4. Східноєвропейська музична культура у XVII ст. Нові музичні течії.
5. Особливості музично-історичного розвитку східноєвропейського музичного мистецтва XVIII ст.
6. Суспільне та музичне життя Росії першої половини XIX ст. Творчість композиторів-сучасників М. Глінки – О. Аляб'єва, О. Варламова, О. Гурильова.
7. Творча, музично-організаторська, педагогічна діяльність М. Балакірева.
8. Характеристика симфонічної творчості М. Балакірева. Увертюра на три російські теми. Симфонічна поема «Тамара».
9. Творча та громадська діяльність О. Бородіна.
10. Характеристика оперної творчості О. Бородіна. Опера «Князь Ігор».

11. Характеристика симфонічної творчості О. Бородіна. «Богатирська симфонія».
12. Творча діяльність М. Мусоргського. Естетика. Риси стилю.
13. М. Мусоргський – реформатор опери. Характеристика опери «Борис Годунов».
14. Фортепіанна творчість М. Мусоргського. Фортепіанний цикл «Картинки з виставки».
15. Характеристика камерно-вокальної творчості М. Мусоргського.
16. Творча та громадська діяльність М. Римського-Корсакова. Риси стилю.
17. Оперна естетика М. Римського-Корсакова
18. Характеристика симфонічної творчості М. Римського-Корсакова. Симфонічна казка «Шехеразада».
19. Характеристика камерно-вокальної творчості М. Римського-Корсакова.
20. Творчий портрет П. Чайковського.
21. Симфонічна творчість П. Чайковського. Увертюра-фантазія «Ромео і Джульєтта». Симфонії № 4, № 6.
22. Оперна творчість П. Чайковського. Опери «Євгеній Онегін», «Пікова дама».
23. Значення творчості М. Мясковського в історії розвитку російської музичної культури кінця ХІХ–ХХ століть.
24. Особливості симфонічного стилю М. Мясковського.
25. Симфонії № 5, № 21, № 27 М. Мясковського.
26. Життєвий і творчий шлях С. Прокоф'єва.
27. Характеристика симфонічної творчості С. Прокоф'єва. Симфонія № (1918), Симфонія № 7 (1952).
28. Балетна творчість С. Прокоф'єва. Балет «Ромео і Джульєтта».
29. Кантатно-ораторіальна творчість С. Прокоф'єва. «Олександр Невський».
30. Характеристика фортепіанної творчості С. Прокоф'єва.
31. Творчий портрет Д. Шостаковича.
32. Симфонія і симфонізм Д. Шостаковича в контексті епохи.
33. Симфонія № 4 (1935–1936) Д. Шостаковича;
34. Симфонія № 5 (1937) Д. Шостаковича;
35. Симфонія № 14 (1969) Д. Шостаковича.
36. Новаторство оперної драматургії Д. Шостаковича. Опера «Катерина Ізмайлова».
37. Характеристика фортепіанної творчості Д. Шостаковича.
38. Творчий портрет Г. Свиридова.
39. Кантатно-ораторіальна творчість Г. Свиридова. Кантати «Курські пісні», «Дерев'яна Русь».
40. Хори а capella Г. Свиридова.
41. Риси стилю творчості В. Гавриліна.

42. Характеристика вокально-симфонічної творчості: поема «Воєнні листи», хорова симфонія «Передзвони» В. Гавриліна.
43. Камерно-вокальна творчість В. Гавриліна. Цикли «Німецькі зошити», «Руський зошит».
44. Еволюція творчого стилю А. Шнітке.
45. Характеристика симфонічної творчості А. Шнітке. Симфонії № 1, № 2, № 3, № 4.
46. Характеристика камерно-інструментальної творчості: Концерт для альту з оркестром А. Шнітке.
47. Еволюція творчого стилю Р. Щедріна.
48. Характеристика балетної творчості Р. Щедріна: балети «Коник Горбоконики», «Кармен сюїта», «Анна Кареніна».
49. Фортепіанна творчість Р. Щедріна. Прелюдії і фуги.

13. Орієнтовні тестові завдання

1. Яку країну характеризує мистецтво мандрівних співаків аедів або рапсодів?
 - а) Стародавній Рим;
 - б) Візантію;
 - в) Античну Грецію;
 - г) країни Стародавнього Сходу.

2. Хто із російських композиторів став засновником жанру балади у вокальній ліриці?
 - а) А. Рубінштейн;
 - б) С. Танєєв;
 - в) О. Глазунов;
 - г) О. Верстовський.

3. В якій країні розвивається оперний жанр «маски»?
 - а) в Німеччині;
 - б) в Італії;
 - в) у Франції;
 - г) в Англії.

4. Визначити провідний центральний жанр у російській професійній музиці останньої третини XVIII ст.:
 - а) симфонія
 - б) ораторія
 - в) кантата
 - г) опера

5. Де вперше зафіксовано розвиток раннього багатоголосся?
 - а) Італія – Венеція;

- б) Німеччина;
- в) Франція – Собор Паризької Богоматері;
- г) Англія.

6. В якій поліфонічній школі формується жанр меси?

- а) у римській;
- б) у флорентійській;
- в) у венеціанській;
- г) у франко-фламандській.

7. Хто є автором романсів «Матушка-голубушка», «Колокольчик», «Сердце-игрушка»?

- а) В. Пашкевич;
- б) Є. Фомін;
- в) О. Варламов.

8. Автором опер «Орфей» та «Коронація Поппеї» є:

- а) С. Ланді;
- б) А. Скарлатті;
- в) К. Монтеверді;
- г) Г. Персел.

9. Визначити жанр опери М. Глінки «Руслан і Людмила»:

- а) народна казка;
- б) опера-билина;
- в) мелодрама;
- г) водевіль.

10. Який цикл сюїт створив Й.-С. Бах?

- а) Англійські сюїти;
- б) Італійські сюїти;
- в) «Бергамаська сюїта»;
- г) сюїта «Могила Куперена».

11. Визначити, який тип симфонізму започаткував М. Глінка:

- а) драматичний
- б) жанровий
- в) лірико-драматичний
- г) епічний

12. Провідним музично-художнім образом у творчості Й.-С. Баха є:

- а) образ Христа;
- б) образ народу;
- в) образ ліричного героя;

г) образ середньовічного лицаря.

13. Хто заснував жанр психологічної побутової музичної драми в російській музиці?

- а) М. Мусоргський;
- б) П. Чайковський;
- в) М. Балакірєв;
- г) О. Даргомижський.

14. Характерними ознаками зінгшпіля є:

- а) наявність в опері розмовних діалогів;
- б) комічні сцени;
- в) драматичне завершення;
- г) ліричні дуети.

15. Визначити, хто із російських композиторів першим активно культивував жанр інструментального концерту:

- а) О. Бородін;
- б) А. Рубінштейн;
- в) Ц. Кюї;
- г) М. Балакірєв.

16. Хто із композиторів в своїй творчості звернувся до жанру пассіону?

- а) Й.-С. Бах;
- б) Г.-Ф. Гендель;
- в) Д. Букстехуде;
- в) Й. Пахельбель.

17. Визначити жанр опери А. Рубінштейна «Демон»:

- а) епічна;
- б) лірична;
- в) драматична;
- г) комічна.

18. Прелюдії і фуги в «Добре темперованому клавирі» Й.-С. Баха розміщені за принципом:

- а) кварто-квінтового кола;
- б) по малих терціях вниз;
- в) рух однойменних тональностей по хроматизмах вгору;
- г) по великих секундах вгору.

19. Хто є засновником гуртка петербурзьких музикантів «Могуча кучка» або «Нова російська музична школа»?

- а) Ц. Кюї;

- б) С. Танєєв;
- в) М. Балакіреєв;
- г) П. Чайковський.

20. Для якого історичного періоду характерний розвиток замкової культури?

- а) Відродження;
- б) Бароко;
- в) Античність;
- г) Середньовіччя.

14. Критерії оцінки рівня якості знань студентів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Пояснення оцінок ECTS:

A «Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість їх виконання оцінена балом, близьким до максимального.

B «Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом, в основному, сформовані, всі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимального.

С «Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, деякі практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінена максимальним балом, деякі завдання виконані з помилками.

Д «Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом, в основному, сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконані, деякі з виконаних завдань, містять помилки.

Е «Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінені балом, близьким до мінімального.

FX «Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою завдань не виконані, або якість їх виконання оцінена балом, близьким до мінімального. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань.

F «Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання навчальних завдань.

Критерії оцінки рівня якості знань студентів

Оцінка відмінно (90–100 балів) ставиться при наступних умовах:

- відповідь із теоретичного матеріалу повна, логічно збудована, заснована на правильному тлумаченні понятійного апарату, містить паралелі з суміжними видами мистецтвами;
- аналіз твору (симфонія, опера, ораторія, увертюра, рапсодія, вокальний або інструментальний цикл мініатюр, окремі інструментальні та вокальні мініатюри та ін.) розкритий повністю, пов'язаний із точним тлумаченням музичного контексту, містить необхідні узагальнення щодо твору і стилю автора та стильової епохи в цілому.

Оцінка добре (70–89 балів) ставиться при наступних умовах:

- відповідь із теоретичного матеріалу недостатньо повна, але переконливо збудована і добре викладена, є окремі неточності в понятійному апараті, не проводяться паралелі з суміжними видами мистецтвами;
- в аналізі твору допущені неточності в оцінці форми, відсутній контекстуальний контекст – не розкриваються особливості авторського стилю та стильової епохи.

Оцінка задовільно (50–69 балів) ставиться при наступних умовах:

- відповідь із теоретичного матеріалу неповна, заснована на окремих уривчастих відомостях, не створює повної картини з матеріалу; понятійний апарат не опрацьований;
- в аналізі музичного твору допущені помилки в оцінці форми, присутнє невірне тлумачення спеціальної термінології.

Оцінка задовільно (0–49 балів) ставиться при наступних умовах:

- відповідь із теоретичного матеріалу заснована на окремих уривчастих відомостях; понятійний апарат не опрацьований;
- слабке володіння методом цілісного аналізу музичних творів, невірне тлумачення спеціальної термінології.

15. Методичне та матеріально-технічне забезпечення дисципліни

1. Підручники, навчальні посібники, хрестоматії з дисципліни.
2. Опорні конспекти лекцій, роздатковий матеріал.
3. Текстові варіанти тестів для підсумкового контролю знань.
4. Інструменти (фортепіано).
4. Наочні засоби навчання (стенди з портретами західноєвропейських композиторів, короткими даними про їх життя і творчість).
5. Технічні засоби навчання (DVD-плеєри, мультимедійні проектори, копіювальна техніка, комп'ютери). Інтернет-ресурси.